Ao. 1836. Dingsdag, den 13 September.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Bij deze COURANT wordt een BIJVOEGSEL *gratis* uitgegeven.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 4 September.

De jongste berigten uit Spanje hebben, naar men verzekert, de aandacht der Duitsche kabinetten in eene hooge mate tot zich getrokken, en bijzonder de omstandigheid, dat de omwenteling van St. Ildephonse, welke de geheele vernietiging van het bestaande staatsregt in Spanje ten gevolge heeft gehad, het werk is geweest van eenige oproerige soldaten, die, wel verre van te zijn *verleid* door eervergeten bevelhebbers of officieren, alleen zijn *aangevoerd* door *onderofficieren*, van welke de belhamel dadelijk tot *kapitein* is bevorderd, en als zoodanig *zegepralend* in Madrid is binnengetrokken. Men meent, dat de in verschillende omwentelingen en omkeeringen zoo rijke nieuwere geschiedenis nog geen voorbeeld heeft opgeleverd, hetwelk zoo gevaarlijk kan worden aangemerkt voor het behoud der openbare rust en veiligheid, als deze gebeurtenis.

Van den 6den. De beruchte giftmengster, weduwe van den justitie-raad *Ursinus*, welke in 1803 tot eene altijddurende gevangenis is verwezen, is dezer dagen, in den ouderdom van bijna 75 jaren, in het kasteel van Glatz overleden. Zij heeft, bij testament, 500 thalers vermaakt aan het genootschap ter verbetering der strafgevangenen, met de bijvoeging: »dat zij, gedurende vijfentwintig jaren, ruime gelegenheid heeft gehad te bespeuren, hoe nuttig en zelfs noodig een dergelijk genootschap kan worden geacht, om ten minste die weinigen, welke meer als verdwaalde, dan bedorvene lieden mogen worden aangemerkt, te regt te brengen."

Van den 7den. Den 1 September hebben H.H. M.M. de Keizer en Keizerin van Oostenrijk met groote plegtigheid hunnen intogt in Praag gehouden, en hunnen intrek genomen in den koninklijken burg, of den Hradschin. De stoet was prachtig; de stad fraai versierd en de geheele bezetting, benevens de burgerwacht en de gilden waren in het geweer. De Keizer is door een voortdurend vreugdegejuich begroet. — Z. M. is door den burggraaf *Chotek* in de Boheemsche, en door den aartsbisschop in de Latijnsche taal verwelkomd, en heeft den genoemden prelaat in 't Latijn geantwoord.

— Naar luid van bijzondere berigten uit Hongarije, wordt men daar te lande door herhaalde branden verontrust. Onlangs zijn in het marktvlek Paszto 220 huizen, met de kerk en het raadhuis, in de asch gelegd, en den volgenden dag in het nabij gelegen dorp Ter, werwaarts de inwoners gevlugt waren, nog 11 huizen.

— Daar de zilversmid te Munchen, die de wonderdadige medaille ter eere van de onbevlekte ontvangenis van *Maria* vervaardigde, verzuimd heeft, om daartoe een privilegie te vragen, hebben verscheidene andere zilversmeden ze bij duizenden nagemaakt en ongewijd in omloop gebragt. De uitgever der medaille is daarover klagtig gevallen.

— In Dalmatie leeft tegenwoordig te Cunovaz, eene bergsteek van Carino, Juozigl Chiosso, die in Februarij des jaars 1720 geboren is. Hoezeer 116 jaren en 6 maanden oud, verzorgt hij nog zijne huishoudelijke zaken, en verzuimt niet, zijn vee dagelijks op de weide van den omtrek te drijven. Zijn gehoor is goed, zijn oog krachtig en er ontbreken hem slechts twee tanden. Men kan hem op verre na [illegible] Hij heeft eenen zoon, die ook reeds 70 jaren oud is. Hij houdt de vaak onmatige Morlachische drinkgelagen, zonder het minste nadeel te bespeuren, uit. Bij de menigvuldige gezondheden, die bij zoodanige gelegenheden ingesteld worden, laat hij zich in het genot van onvermengden wijn door niemand overtreffen, en als hij tot zingen uitgenoodigd wordt, laat hij, even als ieder ander, zijne welluidende stem hooren.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 7 September.

In de afgeloopene zitting zijn 172 voordragten in het Lagerhuis ingediend; daarvan zijn 101 in beide Huizen doorgegaan, 10 door het Lagerhuis en 20 door het Hoogerhuis verworpen; terwijl de anderen onafgedaan zijn gebleven.

— De Nationale Associatie te Dublin, wier doel is Ierland, gelijk men het noemt, regt te verschaffen, vindt grooten bijval en ondersteuning bij de Roomsch-Katholijke geestelijken van dat gewest, aan welke deze bemoeijing met staatszaken door de conservative dagbladen zeer ten kwade geduid wordt, waartegen de radikale bladen aanmerken, dat in buitengewone omstandigheden veel geoorloofd is, behalve dat ook de Protestantsche bisschoppen van hunne zijde grooten invloed op de politieke zaken uitoefenen.

In afwachting van hetgene eene volgende Parlementszitting te dien opzigte zal opleveren, blijft men zich van de eene zijde steeds met de noodzakelijkheid, van de andere met het onvoegzame en onraadzame eener hervorming van het Hoogerhuis bezig houden en het is dan ook dit punt, wat op de gastmalen, die hier en daar aan de voorstanders der beide strijdende partijen worden gegeven, voornamelijk wordt behandeld.

Op eenen dier maaltijden, te Elgin voor sir *Andrew Leith Hay*, die in eene hooge betrekking geplaatst is, aangerigt, heeft die staatsman gezegd, dat men het mislukken der pogingen, tot daarstelling van gewenschte verbeteringen, gedurende de vorige zitting, noch aan de Hooge Regering, noch aan het Huis der Gemeenten, die beide hunnen pligt gedaan hadden, maar aan de Lords moest toeschrijven, doch dat hij hoopte, dat deze hunne dwaling in tijds mogten inzien en daardoor verdere stappen onnoodig maken, dewijl anders gezorgd zoude worden, dat gebeurtenissen als de laatste niet meer herhaald wierden en het welzijn beslist zoude zijn, of het volk zijne regten in handen zoude houden, of die geheel afstaan aan den hoogen adel, die ze alleen tot bevordering hunner eigene belangen heeft aangewend.

Te Leeds heeft, op eenen maaltijd, aan de liberale vertegenwoordigers van dat graafschap gegeven, een hunner, sir *G. Strickland*, bijzonder de aandacht getrokken, door zich, tegen genoegen zijner vrienden, van een verkiesbaar Hoogerhuis en van andere te maken hervormingen in dien tak der wetgeving afkeerig te betoonen, op grond der stelling, reeds door de grootste Romeinsche staatsleden verdedigd, dat er geene betere regering is, dan die uit eene vereeniging der monarchale, aristokratische en demokratische vormen bestaat, onder welke dan ook Engeland eeuwen lang magtig en voorspoedig was geweest, en die men, naar zijn oordeel, uit hoofde van eenige tijdelijke moeijelijkheden, niet roekeloos moest veranderen. Volksgezinde verkiezingen en de benoeming van een grooter aantal Pairs kwamen hem voor, genoegzame hulpmiddelen ter wegruiming der bestaande zwarigheden aan te bieden. Men zoude, vermoedde de spreker, het voorbeeld van Noord-Amerika tegen het door hem beweerde aanvoeren, maar hij betwijfelde ten sterkste, of die nog jeugdige Republiek geene zware schokken te wachten had, die mogelijk reeds, door den twist over de vrijmaking der slaven en den bedreigden opstand dezer laatsten, in de Zuidelijke Staten, tegen het bestaand Bestuur, meer nabij waren, dan velen vermoedden.

— De Iersche volksmenner *O'Connell* schijnt thans te bespeuren, dat zijne woelingen in Engeland geen grooten bijval vinden, en verklaart openlijk, dat men daar te lande ongenegen is, om Ierland regt te laten wedervaren. De behoudende partij beweert, dat hij in dit opzigt allezins de waarheid heeft gezegd, wanneer men, door regt te laten wedervaren, verstaat de middelen te verschaffen, ten einde degenen, welker belangen *O'Connell* voorstaat, de magt te verzekeren, om de verdere bevolking van Ierland te onderdrukken. Genoemde partij verheugt zich, dat men in Engeland de zaken alzoo begint in te zien, en spoort de bevolking steeds aan tot waakzaamheid, te meer, daar R. K. Prelaten thans openlijk de woelingen van den bedoelden volksmenner ondersteunen.

— Volgens de officiële opgave, waarnaar de gedeputeerden moeten worden benoemd, bevat het vaste land van Spanje, met de Balearische en Canarische eilanden, eene bevolking van 12,180,000 zielen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 5 September.

Het eenige belangrijke berigt, heden uit Spanje ontvangen, zijn twee dekreten der Koningin, bevelende eene ligting, bij wege van conscriptie, van 50,000 man, en eene van 150,000 man tot vorming der militie.

— In den *Temps* leest men:

Van goederhand vernemen wij, zonder intusschen voor de waarheid te kunnen instaan, dat de Hoven van Oostenrijk en Pruissen zich verstaan hebben betreffende het erkennen der regten van *Karel V* in Spanje. De generaal *Czernischew*, die zich bij het ontvangen van de tijding der Madridsche revolutie in Oostenrijk bevond, heeft de onderhandelingen bijgewoond, en is vervolgens in allerijl naar Petersburg vertrokken, om van den Keizer van Rusland eene toetreding tot die erkenning te verwerven. Te Weenen en te Berlijn twijfelde men niet aan de gezindheid van Keizer *Nikolaas*.

— Duistere aanduidingen waren sinds eenige dagen bij de overheden ontvangen en de gevangennemingen in de straat St. Sebastien droegen tot het geloof schenken aan de rondloopende losse geruchten niet weinig bij. In den nacht van den 3 op den 4 dezer werden aan de municipale garde bevelen gegeven en werd een supplementair detachement van dat korps rondom de policie-prefektuur geplaatst. Verscheidene buitengewone patrouilles doorkruisten verschillende wijken en vooral den omtrek van het Palais-Royal. Gisteren middag, eindelijk, begaf zich een policie-agent met eenige stadsserjanten naar de woning van eenen wijntapper, in de straat St. Honoré, waar men in de laatste tijden vele geheimzinnige personen had opgemerkt, en trof daar eenen persoon van tamelijk slecht voorkomen aan, die op het zien der stadsserjanten verbleekte; men vond bij hem tien pakjes patronen en eene geladene pistool, voorts eene lijst van personen, die nog in denzelfden nacht deels naar de policie-prefektuur, deels naar Neuilly zich moesten begeven; men was voornemens de muren het park over te klimmen en te trachten binnen de vertrekken des Konings door te dringen.

Het is niet noodig op het zinnelooze te wijzen, dat in een zoodanig ontwerp is gelegen, zoodat wij ons slechts bepalen tot het zeggen, dat zulks van eene verregaande demoralisatie bij eene zekere partij getuigt. Wij voegen er bij, dat sedert gisteren een dertigtal arrestatiën zijn geschied en dat het bestuur den draad van het komplot in handen heeft. (*La Paix.*)

Van den 7den. Nopens de Spaansche aangelegenheden bevatten de dagbladen niets nieuws; te Madrid was tot den 31sten alles rustig. Intusschen wordt, van den 29sten, uit die hoofdstad geschreven, dat de generaal *Seoane* zich in de onmogelijkheid bevindt, om zijne functiën voort te zetten; elken dag wordt zijne geestkracht door zijn ligchamelijk lijden uitgeput; men gelooft, dat hij door den generaal *Quiroga* zal worden vervangen. Het gouvernement heeft al de nonnen, zoowel kloosterlingen als andere, de hoofdstad doen ontruimen.

— De *Moniteur* deelt heden de ordonnantiën mede, volgens welke het nieuwe ministerie zamengesteld is, als volgt:

[illegible] zaken.

De heer *Persil* tot groot-zegelbewaarder, en minister van justitie.

De vice-admiraal *Rosamel*, minister van marine.

De heer *de Gasparin*, minister van binnenlandsche zaken.

De heer *Guizot*, minister van openbaar onderwijs.

De heer *Duchâtel*, minister vau financiën.

De heeren *Duchâtel* en *Rosamel* zijn *ad-interim* belast met de portefeuilles van koophandel en oorlog.

De ordonnantie, betreffende de benoeming van den heer *Molé*, is gecontrasigneerd door den heer *Montalivet*; die van de overige nieuwe ministers zijn door den heer *Molé* gecontrasigneerd.

— Men rekent op de toestemming van den maarschalk *Soult*; evenwel heeft men hem, door middel der telegrafen, doen vragen, of hij zijne benoeming aannemen, of weigeren zoude deel te nemen aan het ministerie, doch hem tevens doen weten, dat hij hierop met *Ja* of *Neen*, zonder verder meer, moest antwoorden. In geval dat hij zoude bedanken, zou de heer *Dode de la Brunerie* met de portefeuille van oorlog belast worden. (*Journ. du Comm.*)

— In de *Paix* leest men het volgende:

Sedert verscheidene dagen spreekt men van heillooze ontwerpen, welke op het punt stonden van verwezenlijkt te worden. Wij hebben daarnaar onderzoek gedaan en vernomen, dat alle maatregelen die van voorzorg geweest zijn, veroorzaakt door verontrustende berigten, welke bij de policie ontvangen waren. Die berigten waren op zich zelve al vrij onzeker, doch de stoutmoedige pogingen tot misdadige bedrijven zijn in de laatste tijden tot eene hoogte geklommen, welke dikwerf alle voorzieningen verijdelt, en de policie is tegenwoordig strengelijk op hare hoede, waar zij te voren niet den minsten argwaan zoude gevoed hebben. Wij kunnen verzekeren, dat de beweging, welke men aan de onderscheidene wachtposten der linietroepen en nationale garde heeft opgemerkt, geene andere oorzaak heeft; deze demonstratie was overigens niet van dat belang, hetwelk men daaraan zocht te hechten.

Van den 8sten. Uit Madrid wordt medegedeeld, dat het gouvernement aldaar zich ijverig bezig houdt met de maatregelen betreffende het openbare krediet en met de herziening der constitutie van 1812, of liever met het vervaardigen van een charter, dat dezelve zoude vervangen en zoo veel mogelijk haren geest zoude bewaren, met dit verschil nogtans, dat daarbij het beginsel van twee Kamers wordt erkend.

Men wil, dat het ministerie eenige moeijelijkheden zal ondervinden in het aannemen van de plannen der kommissie, met de herziening der constitutie belast, en welke aan de Cortès zullen moeten worden onderworpen; het regentschap, dat aan een' enkelen persoon, in stede van aan vijf personen, zal moeten worden toevertrouwd, is het eerste struikelblok der kommissie; zij kan, zonder het gezag van *Christina* omver te werpen, haar het regentschap, dat zij alleen uitoefent, niet ontnemen, en van eenen anderen kant vreest men, dat de junta's in dit enkel gezag geene toereikende waarborgen van vrijheid vinden.

Men zegt, dat de graaf *Almodovar*, minister van oorlog onder *Mendizabal*, tot Spaansch gezant te Parijs zal worden benoemd, zijnde de heer *Marliani* door den Koning der Franschen niet ontvangen.

Dezer dagen hebben wij, ten opzigte van het zoogenaamde manifest van Don *Carlos*, de meening der *Gazette de France* medegedeeld. Dit manifest zoude, volgens dat blad, verschijnen, zoodra de Regentes haar gezag zal hebben nedergelegd; want dat dit geschieden zal, vinden wij niet alleen in de *Gazette*, maar ook in de *Guienne* vermeld. Volgens laatstgenoemd dagblad, zoude de Koningin aan Don *Carlos*, na de gebeurtenissen van la Granja, geschreven hebben, om hem hare gevoelens te betuigen en hem te verklaren, dat hij de eenige was, die thans Spanje redden kon; die brief moet ook tevens aan Don *Carlos* het lot aanbevolen hebben van die mannen, welke partij hebben gekozen voor hare Doorluchtige Dochter, te goeder trouw meenende, dat de zaak van *Isabella* van die der omwenteling en regeringloosheid konde worden gescheiden. In hoe verre dit alles intusschen als waarheid beschouwd kan worden, laten wij aan de beoordeeling onzer lezers over; wij merken slechts aan, dat dit bovenstaande niet zeer wel te rijmen is met het volgende, door den *Messager des Chambres* medegedeelde, berigt:

Brieven uit Bayonne, van den 3 September, melden, dat Don *Carlos* ernstig ziek aan den steen is. Aan deze omstandigheid moet misschien het reisplan

van dezen Vorst naar Frankrijk G:den toegeschreven. Men verzekert, dat hem door ons gouvernement alle maartlijke gemakken zijn aangeboden, om zich zelfs naar Parijs te begeven, indien zulks verkoos.

— Ten gevolge van eenen raad v.ll ninisters, den 31sten gehouden, zijn de besluiten omtrent den verkoop van o oederen der geestelijkheid en het openen der gedwongene leening van 200 millainden, in de *Gazeta* verschenen met eene toelichtende memorie, welke, onder a uit m, het volgende behelst:

» De schuld van den staat is niet mi heilig, dan de regten van het leger; beide deze onderwerpen plaatsen wij op kelaalfde lijn; zij verdienen dezelfde gunst. Wij hebben derhalve gedacht, dat er ee de m van honderd millioenen realen benoodigd was en dat men die som in de maanden October en November moet bijeen brengen, om dezelve te gebruike t het betalen van de renten der buiten- en binnenlandsche schulden en tot te handhaven van het krediet, het verlies van hetwelk, zoo voor het oogenblik als voor het vervolg, de grootste onheilen na zich zou slepen.

» Men begroot, dat het te kort, na afbetaling van al de verbindtenissen tot op den eersten Februarij, over de 300 millioenen zal beloopen. Van dit cijfer nu aftrekkende hetgene men hoopt te ontvangen zoo uit de gewone middelen als uit die van de regten, gesteld op den afkoop van de militaire dienst, zoo gelooft het gouvernement, dat eene leening van 200 millioenen voor de dienst van vijf maanden voldoende zal zijn. Alsdan zullen de Cortès den tijd hebben, om voor de verdere uitgaven te zorgen.''

— Al de policie-maatregelen betrekkelijk het komplot gaan met ijver voort. Niettemin hebben wij verder van geene nieuwe gevangennemingen gehoord, noch van eenige belangrijke ontdekking. Men heeft gisteren de wijken van St. Jacques en St. Marceau aanhoudend doorkruist. De huiszoekingen hebben wel eenige bezorgdheid verwekt, doch overal zijn de ingezetenen de overheid daarin behulpzaam geweest. Men verzekert, dat de troepen in de kazernen geconsigneerd zijn en onder hen dagelijks, tot herinnering aan pligtsbetrachting, nuttige boekjes worden uitgereikt.

— De Nederlandsche gezant, de heer *Fabricius*, is eergisteren te Neuilly bij den Koning geweest, vergezeld van den Pruissischen gezant, den heer *van Werther*, om antwoord op het *memorandum* te vragen, hetwelk de ex-minister *Thiers* schijnt vergeten te hebben. — De heer *Thiers* wil Nederland bezoeken, om de natie te leeren kennen, die hem zeer belangrijk toeschijnt.

BELGIË.

BRUSSEL den 6 September.

Den 28 Augustus j.l. waren zeven Hollandsche militairen, te Philippine gelegerd, onvoorzigtiglijk op ons grondgebied, gemeente van Assenede, gekomen, met het oogmerk om de kermis bij te wonen. Zij werden ontmoet door vijf Belgische militairen, die hen aanhielden en naar het fort Isabelle bragten, zonder evenwel eenige kwade bejegening te ondergaan; men heeft hun, in afwachting van hoogere bevelen, de veldvivres toegestaan, even als aan onze manschappen. De minister van oorlog, wien men onmiddellijk van de zaak heeft onderrigt, heeft den generaal-opperkommandant van Vlaanderen gemagtigd, den kommandant-generaal der Hollandsche, in Zeeland gestationeerde, troepen van deze gevangenneming te onderrigten, met bijvoeging, dat ons gouvernement voornemens was, de zeven militairen uit te leveren, zoodra zij zouden gereclameerd worden. Deze inlichtingen zijn zonder verwijl den Hollandschen opperbevelhebber toegezonden, die zich gehaast heeft, op de terugzending zijner manschap aan te dringen, met bijvoeging zijner dankbetuiging aan de Belgische militaire overheid over haar heusche handeling in dezen. Bijgevolg zijn gisteren, den 5den, de zeven Hollandsche krijgslieden naar den kommandant van Philippine terug gezonden, die met derzelver ontvangst belast was. (*Const. des Fland.*)

Van den 10den. Op l.l. Zondag, den 4 September, met het aanbreken van den dag, heeft de bliksem den kerktoren van Oost-Nieuwkerke, in de provincie West-Vlaanderen, getroffen, den predikstoel vernield en andere schaden aangerigt.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 8 September.

Van wege de Regering zijn de heeren gouverneurs verzocht geworden, om te willen zorgen, dat de werkzaamheden, welke een gevolg zijn van de beslissingen der Staatskommissie tot het onderzoek der reclames van het kadaster, en die nog niet geheel mogten zijn verrigt, ten spoedigste voleindigd worden, zoodat de uitkomsten daarvan voor de dienst van 1837 volledig in toepassing kunnen worden gebragt.

— De heer *G. de Haas*, machinist op de stoomboot *de Schelde*, te Vlissingen, heeft verschillende modellen uitgevonden, strekkende tot een verbeterd toestel eener heimachine, waarvoor aan hem van wege Zijne Majesteit eene premie is verleend, ter tegemoetkoming in de door hem tot dat einde aangewende kosten.

— Bij vonnis der correctionele regtbank van Goes, van den 3 dezer, zijn, op grond der artikelen 291, 292 en 294 van het strafwetboek, veroordeeld: *J. W. Vygeboom* en *I. Naaye;* de eerstgenoemde tot eene geldboete van *honderd guldens*, wegens het houden en het besturen van eene godsdienstige vergadering van verre boven de twintig personen binnen de gemeente 's Heerenhoek, zonder daartoe de vereischte autorisatie te hebben bekomen; de laatstgenoemde tot eene geldboete van *acht guldens*, wegens het verleenen van zijne woning tot gemelde vergadering.

Van den 10den. Men verneemt, dat de onderhandelingen over het tusschen de Engelsche en Nederlandsche Regeringen ontstane geschilpunt ten aanzien der, zoo men voorgeeft, gedurende geruimen tijd, op Java te hoog ingevorderde inkomende regten op de Engelsche koopwaren, en nopens de terug betaling aan de Engelsche kooplieden van de in dat geval door hen te onregt betaalde gelden, steeds voortduren. Onder onderen, moet nog dezer dagen door den Engelschen gezant alhier aan onze Regering eene, zoo men verzekert, op hoogen toon opgestelde nota te dien aanzien zijn ingediend, waarbij deze gezant, namens zijn hof, moet verklaard hebben, dat in het, zoo men wil, dezerzijds gedane aanbod, om deze geschillen, door het aan de Engelsche kooplieden toewijzen van eenige, men spreekt van zes millioenen te vereffenen, niet kan worden getreden, maar het Engelsche gouvernement moet blijven aandringen op eene, naar hare meening, meer billijke schikking, terwijl eindelijk dat gouvernement zijne hoop moet hebben te kennen gegeven, dat door eene toetreding, van wege de Ned. Regering, tot deszelfs verlangen, dit geschilpunt vóór de heropening van het Parlement uit den weg zal kunnen worden geruimd, en er een einde zoude komen aan de moeijelijkheden, welke dezelve reeds hebben te weeg gebragt en nog verder konden veroorzaken. Met belangstelling ziet men den verderen loop dezer zeer gewigtige zaak te gemoet.

AMSTERDAM den 8 September.

De correctionele regtbank te dezer stede heeft in hare teregtzitting van eergisteren onderscheidene zaken behandeld, betrekkelijk het schieten en het afsteken van vuurwerken op 's Konings verjaardag binnen dezen stad, en, onder anderen, twee personen, welke, door deze overtreding der bestaande reglementen, onvoorzigtelijk de oorzaak waren geweest van verwondingen, den een' tot eene gevangenis van eene maand en 20 guldens boete, en den ander' tot eene gevangenis van veertien dagen en 10 guldens boete veroordeeld. Moge dit tot eene waarschuwing verstrekken, en tot een bewijs, dat, ofschoon de policie niet altijd in staat is, het schieten en het afsteken van vuurwerken, op eenen dag, die te regt een algemeene feestdag is, te voorkomen, men echter de daders van verwondingen, door deze overtreding veroorzaakt, weet op te zoeken, en naar verdiensten straft.

BREDA den 7 September.

De op heden bepaalde groote wapenschouwing door Z. M. over de troepen in het kamp, met de brigade ligte kavallerie en een aantal batterijen vereenigd, heeft geen' voortgang gehad. Daarentegen hebben de troepen, die zich in het kamp bevinden, met de veldbatterij n. 6, die tot de 1ste divisie behoort, dezen morgen eene groote militaire wandeling gemaakt en zijn daarbij door onze stad getrokken. De beide Prinsen, oudste zonen van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, bevonden zich aan het hoofd der beide door hoogstdezelven gekommandeerd wordende gedeelten van de afdeeling granadiers.

UTRECHT den 11 September.

Met het schip *Neêrlands Koning*, kapt *Schaap*, van Batavia, den 8 Sept. te Hellevoetsluis binnengekomen, hebben wij Javasche Couranten ontvangen. Die van den 18 en 21 Mei. jl. bevatten het volgende:

» Uit nadere berigten, omtrent de in ons No. 39, van den 14 dezer, vermelde buitengewone overstrooming, welke te Sumanap heeft plaats gehad, blijkt onder anderen, dat een aantal van 22 personen, mitsgaders 30 koebeesten en eenige paarden en schapen verdronken, en dat voorts 53 Javaansche huizen, 22 praauwen, 19 bruggen en 7 rijstschuren weggespoeld of vernield geworden zijn, en eindelijk, dat een uitgestrekt stuk land is ingezakt.

» De tweede der gouvernements ijzeren-stoombooten, van welke wij in ons N°. 22 van den 16 Maart jl. gewaagden, is onlangs insgelijks alhier aangebragt, en naar Soerabaija verzonden, om aldaar ineengezet en voor de active dienst ingerigt te worden.

» De kiel van de eerst aangekomene dier booten thans gelegd zijnde, is van gouvernements wege bepaald, dat dit vaartuig den naam zal voeren van *Hekla*, en het andere dien van *Etna*.''

GRONINGEN den 13 September.

Daar de Broederen-kerk heden voor de dienst der Roomsch-Katholijke gemeente zal worden ingewijd, kan het niet ongepast zijn de verschillende lotgevallen dezer kerk onzen lezeren voor te stellen of in het geheugen terug te roepen.

Zij heet *Broederen*-kerk, dewijl zij behoorde tot een klooster van Franciskaner Monniken, die zich, tegen over de rijkere en grootere orde der Dominikanen, *Mindere Broeders*, of ook wel eenvoudig *Broeders* bij uitnemendheid noemden. Het klooster bestond uit de gebouwen, die nu beneden voor de Latijnsche School en boven voor de Akademische Bibliotheek zijn ingerigt. De vierkante ruimte daartusschen, bezuiden de kerk, was eene kloosterplaats. Het kerkhof des kloosters lag ten noorden der kerk, waar nu de Broêrstraat, een deel van de Pedelswoning en den Bursegang zich bevinden. Wanneer dit klooster en dus ook deze kerk gesticht zij, is dus verre niet gebleken. De eerste melding des kloosters komt voor in 1253, toen het als een sterk steenen gebouw (*stins*, d. i. *steenenhuis*) in eenen burgeroorlog voor een gedeelte der stedelingen tot een punt van verdediging strekte. Veel ouder dan dat jaar kan het wel niet zijn, gelijk men uit de bouworde en de stevigheid der muren kan opmaken, en daaruit, dat de Monnikenorde, voor welke het diende, eerst in die zelfde eeuw, doch in haar begin, in 1207, is opgerigt. Als kloosterkerk weet men genoegzaam geene merkwaardige bijzonderheden van haar, dan dat zij de oudste en grootste kloosterkerk in deze stad en door de Pausen met vele voorregten begiftigd was. Hare belangrijkheid in de geschiedenis begint in 1566, van wellen tijd af zij in den kring van dertig jaren vijfmaal van bestemming veranderde. In den beginne van dat jaar 1566 werd zij nog door de Monniken voor hunne eeredienst gebruikt. Er was toen echter reeds een groot deel der Groninger Burgers tot de Hervormde gemeente overgegaan, zonder dat deze nog eenig kerkgebouw in de stad bezat, waarom zij te Helpen de predikatie in een daartoe ingerigt gebouw ging bijwonen. Nu gaven de Franciskaner Monniken een schitterend bewijs van hunne verlichte denkwijze en liefderijke gezindheid. Zij kwamen de wenschen der Hervormden vóór, en boden, ten einde alle twisten en beroerten, die er uit godsdiensthaat mogten kunnen ontstaan, af te snijden, der stadsregering hunne kerk uit eigene beweging aan, opdat de Evangelischen (gelijk men ze toen noemde) er hunne dienst in konden verrigten: een aanbod, 't welk met goedvinden der meeste andere Roomsch-Katholijke Geestelijken werd aangenomen. Eenige beelden en kerkversieringen werden weggeruimd en den Monniken ter bewaring gegeven, en het orgel bedekt (want de strenge Hervormden keurden te dien einde het gebruik der orgels af), en zoo begon den 22 September 1566 de preek der Onroomschen in dit gebouw. Hunne vreugde was echter van korten duur. Reeds den 7 Maart 1567 werd, op herhaald en streng bevel der Spaansche Landvoogdes, de kerk voor hen gesloten en den 15 April werden de Predikanten, die de dienst hadden verrigt, uit de stad verwezen. Hier bleef het niet bij. De stadsbouwmeester en zes of zeven arbeiders, die, op last der stadsregering, de beelden uit de Broederen-kerk hadden weggenomen, werden op last van eenen Raad van het Hof van Brabant, hier in 1569 overgekomen, om de kerkplunderaars te straffen, als *kerkplunderaars* gevangen gezet. De bouwmeester en twee arbeiders braken uit en ontvlugten; maar de drie of vier overigen werden, wegens die daad, op de Breede Markt deels gehangen, deels onthoofd. Dit, wegens de Broederkerk gestorte, is het eenige bloed, bij Regterlijke uitspraak om kerkelijke twisten, in Groningen vergoten. Nu vlugtten alle Hervormde burgers en slechts de Roomschgezinden bleven binnen de stadswallen. Toen werd ook de Broederenkerk weder voor de Roomsch-Katholijke eerdienst gebruikt.

Ten gevolge van den Gentschen godsdienstvrede veranderde dit weder. In 1579, toen de Spaansche krijgslieden uit de Stad en de Provincie vertrokken, en de gevlugte inwoners terug gekomen waren, werd den 29 Junij de Broederenkerk, maar benevens deze ook eene tweede, de St. Walburgskerk (die ten noordoosten van de Groote Kerk voor het Provinciehuis gestaan heeft, het oudste gebouw der stad, 't welk in 1611 is ingestort), andermaal aan de Hervormden afgestaan. Doch de vreugde van dezen was ook nu weder van zeer korten duur. Reeds den 3 Maart 1580 verried de Stadhouder RENNENBERG de stad aan de Spaanschen, die hier nu veertien jaren lang huisden, alle in Staat en Kerk vrijzinnige menschen verjoegen, en de twee door de Hervormden gebruikte kerken weder voor de Roomsche eeredienst inrigteden. Zoo kwam de Broederen-kerk voor de *derde* maal weder aan de Monniken. Doch in 1594 werd de stad op het Spaansch geweld heroverd door Prins MAURITS, die de Roomschgezinden wel niet (gelijk RENNENBERG met de Hervormden had gedaan) verbande, maar de Hervormde kerk toch ook hier tot Staatskerk verhief en dus den Hervormden ingezetenen alle kerken en openbare inrigtingen toekende. Zoo kwam ook de Broederenkerk ter hunner beschikking en dit gebouw binnen dertig jaren tot de vijfde verandering van bestemming.

Evenwel hadden zij van deze kerk geen dadelijk gebruik. Naar het klooster werd de Latijnsche school, dusverre in het tegenwoordig Provinciehuis gehouden, in 1595 dadelijk overgebragt: maar deze school liet de kloosterkerk onaangeroerd. Toen zij echter eindelijk gebruikt werd, kreeg zij ook eene nog meer luisterrijke bestemming. Zij werd bij de oprigting der Hoogeschool in 1614 aan deze als Akademiekerk toegewezen, en na eene vertimmering, die zij zeer behoefde, in 1616 als zoodanig ingewijd. Nu hielden de voorheen zoo spoedige veranderingen voor meer dan twee eeuwen op. Zij werd als Akademiekerk juist 210 jaren lang gebruikt, daar de redevoering van Professor DE WAL, in 1826 den 21 December in haar uitgesproken, de laatste Akademische plegtigheid is, welke men daar heeft gehouden. Behalve voor plegtige redevoeringen, diende in dezen tijd het koor voor publieke Promotiën, en het schip der kerk voor de Akademiepreken der Hoogleeraren zondags-avonds en voor de Proefpredikatiën der Studenten.

Toen de stad in 1594 van de Spaansche overheersching bevrijd was, bleek het, dat genoegzaam alle Burgers der Hervormde Kerk waren toegedaan. De overblijvende Roomschgezinden hadden, tot aan 1646, aan één kerkje genoeg; toen kwam er een tweede bij; doch in 1663 vinden wij in de stad reeds vijf geestelijken. Of er evenwel *toen* reeds vijf kerken waren, blijkt niet: maar in het begin der vorige eeuw waren dezelfde vijf er reeds, die er nu nog zijn. De gemeenten, in dezelve vergaderende, waren evenwel voor ruim honderd jaren slechts 1500 of 1600 zielen sterk. De groote aanwas, waardoor wij nu omstreeks 5000 in haar tellen, is meest toe te schrijven aan de gastvrijheid van ons Vaderland, 't welk wel eens in weinig jaren honderden Italianen, Munsterschen en andere Roomschgezinden ontvangt. Worden deze vreemdelingen *burgers* en dragen zij de *lasten*, zij moeten ook de *lusten* van Nederlanders genieten. Daarom schonk dan ook de Koning hun, op verzoek van den Aartspriester MEDDENS, in 1821 de kerk, over welke wij spreken, waarin toen reeds een' geruimen tijd alleen Akademische Redevoeringen en Promotiën plaats hadden, die in het nieuwe Akademische gebouw, 't welk men voornemens was te stichten, beter konden gehouden worden. De kerk konde dus, zonder ongerijf voor de andere gezindten of voor de Akademie, worden afgestaan. De overgifte der kerk aan de Roomschgezinden werd echter eerst in den herfst van 1829 volbragt, en de vertimmering toen begonnen, waartoe uit 's Lands kas eerst *f* 25,000 en later nog *f* 34,000 goedgunstig waren verleend. Bij deze vertimmering zijn genoegzaam alleen de muren blijven staan: inwendig is alles vernieuwd en oneindig veel verfraaid. Ook uitwendig is er eene aanmerkelijke verandering bijgebragt. Het kleine torentje boven den ingang van het koor, gelijk op kloosterkerken gewoonlijk gezien wordt, is afgebroken, en nu aan de westzijde, als bij eene parochiale kerk behoort, een toren van meerdere hoogte opgebouwd. Dit alles was echter nu reeds lang gereed. Wat de reden is, waarom na de volbragte vertimmering zooveel tijd verloopen is, eer de inwijding plaats heeft, is ons onbekend.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Binnengekomen te Groningen, den 11 Sept.: T. Wijnstok, de goede Verwachting, van Stokholm. — Te Amsterdam, den 6 Sept.: A. H. Karsijns, de Herstelling, van Memel. — In het Vlie, den 5 Sept.: E. A. Doewes, Geerdina, en G. G. Bakker, Hendrika Margina, beide van Fahrsund, - H. R. Legger, Maria Catharina, van Bremen. — Te Helvoet, den 7 Sept.: G. Pijbes, Elisabeth, van Oleron. — Te Liverpool, den 1 Sept.: A. H. Dijkhuis, Christina, van Amsterdam, - den 2den: P. G. Schuur, Johanna Gesina, van Rotterdam. — Te Gravesend, den 5 Sept.: J. J. van der Woude, de Vr. Gesina, van Amsterdam. — Te Lynn, den 2 Sept.: H. C. de Grooth, Jantina, van Rotterdam, - den 4den: J. J. Kuiper, Concordia, van Greifswald. — Te Shields, den 1 Sept.: H. G. Sap, Jantina Annegina, van Amsterdam. — Te Rendsburg, den 2 Sept.: E. E. Pot, Harmina Margaretha, van Caën n. de Oostzee, - J. A. Meijer, de Vr. Trijntje, van Amsterdam n. Lubeck, - den 4den: W. J. Mulder, Susanna, van Stettin n. Amsterdam, - H. R. Stutvoet, Gesina Catharina, van Kiel n. Zaandam, - A. H. Bekkering, de Vr. Gesina, van 't Kanaal n. Zaandam, - J. A. Jansen, Fraukea, van Leer n. Rostok, - den 5den: H. P. Heeres, Annegina Sophia, van Groningen n. Dantzig. — Te Svinoer, den 17 Aug.: J. R. Oostra, de goede Hoop, van Texel. — Te Swinemunde, den 29 Aug.: R. J. Jonker, de Vr. Barbara, en H. J. Brunius, de Vr. Gezina, beide van Rotterdam, - den 31sten: E. P. Boer, de jonge Pieter, van Groningen. — Te Dantzig, den 30 Aug.: J. H. Mulder, de Vr. Gesina, van Harlingen, -

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken, bij inschrijving, te doen aanbesteden de Leverancie van

1. 800 Tonnen BAGGERTURF.
2. 600 Tonnen HARDE ZWARTE TURF.
3. 600 Tonnen LANGE ZWARTE TURF.
4. 10,000 Stuks BERKEN BRANDHOUT.

Zullende hiervan de Conditiën, van heden af, in het Raadhuis ter Stads Secretarij ter lezing liggen; terwijl de biljetten van inschrijving, benevens de Monsters voor den Turf en het Hout vóór of op den 26 September 1836 moeten worden ingezonden. — GRONINGEN den 5 September 1836.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens, door derzelver Gecommitteerde, op Dingsdag, den 4 October 1836, des voormiddags te 11 uren, in een der Vertrekken van het Raadhuis, in tegenwoordigheid van den Administrator van *Ter Apel*, publiek aan te besteden: De VERNIEUWING en HERSTELLING van het KERKGEBOUW, met een' NIEUWEN TOREN op dat Kerkgebouw aldaar.

Waarvan het Bestek ter lezing zal liggen op de Stads Secretarij en bij den Kommandeur te *Ter Apel;* voorts zal op Dingsdag, den 27 dezer, eene Aanwijzing van dat Werk ter plaatse voornoemd worden gedaan, en intusschen nadere informatie te bekomen zijn bij den Stads Bouwmeester D. H. BOS, alhier. — GRONINGEN den 12 September 1836.

Burgemeester en Wethouderen: F. J. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* verwittigen de belanghebbenden, welke met of zonder Kraam tot Negotie op de aanstaande Herfst-Kermis begeeren voor te staan, dat zij zich hebben te vervoegen ter Stads Secretarij op het Raadhuis, ter Registratie, op Donderdag, den 15 September 1836, des voormiddags van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren; terwijl bij de Registratie het verschuldigde Stede- en Waakgeld terstond moet worden betaald.

Wordt geadverteerd, dat ter Secretarij der Stedelijke Regering, voor de belanghebbenden, ter inzage voorligt: het PROGRAMMA voor het BOUWEN van eene HERVORMDE KERK te *APELDOORN*.

De AGENT VAN HET DOMEIN IN DE *PROVINCIEN GRONINGEN* EN *DRENTHE* zal, onder nadere approbatie van den Heer *Administrateur der Domeinen in het 2de Ressort*, ten overstaan van een *Lid uit het Plaatselijk Bestuur der Stad Meppel*, op Maandag, den 26 September 1836, des morgens te 10 uren, in het Logement *de Bontekoe*, te *Meppel*, publiek verkoopen:

472 Ponden, 3 Oncen, 8 Looden en 8 Wigjes Boter, en 357 Mudden, 4 Schepels, 1 Kop en 3 Maatjes Rogge Pachten, aan het Domein verschuldigd, gedeeltelijk verschijnende in de maanden September en November 1836, gelegen in het Ressort van het kantoor der Registratie te Meppel.

Gegadigden kunnen inzage van de Conditiën en der Lijst van de verschuldigde Pachten nemen, ten Burele van den Heer Administrateur boven genoemd, ter Secretarijen der Gemeentebesturen te *Meppel* en *Havelthe*, alsmede ten Kantore van den Ontvanger der Registratie te *Meppel*, en van

Den Agent voornoemd,
CANTER-CREMERS.

GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, op Woensdag, den 14 September 1836, des avonds te 7 uren, ter gewone plaats. — Verslag van de Afgevaardigden ter Algemeene Vergadering der Maatschappij; — jaarlijksch Verslag van het Bestuur; — keuze van Nieuwe Leden in het Bestuur.

Namens het Bestuur:
L. B. LOHMAN, *Secret.*

IN NAAM DES *KONINGS*.

VERKOOPING TER ROLLE VAN GEREGTELIJKE UITWINNINGEN BIJ DE REGTBANK VAN EERSTEN AANLEG, zitting houdende te *Groningen*,

Van:

I. Eene WONING, staande aan het Boterdiep, in den Breeden Gang, te *Groningen*, geteekend J 35 V en O 132 A rood, wordende in huur bewoond door GERARDUS TEN OTTER;

II. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend J 35 V en O 132 B rood, wordende in huur bewoond door HINDRIKS;

III. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend J 35 V en O 132 C rood, wordende in huur bewoond door de Weduwe JAN NANNES;

IV. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend J 35 V en O 132 D rood, wordende in huur bewoond door PIETER EERHARD;

V. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend J 40 V en O 179 rood, wordende in huur bewoond door JOHANNES VISSER;

VI. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend J 39 V en O 178 rood, wordende in huur bewoond door W. VAN DER WEIDE;

VII. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend J 38 V en O 177 rood, wordende in huur bewoond door de Wedw. DIJKHUIS;

VIII. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend J 37 V en O 176 rood, wordende in huur bewoond door de Wedw. DOPHEIDE;

IX. Eene BEHUIZING met TUIN of BLEEKVELD en Zijgang naar de Straat, staande en gelegen in de Buijesstraat, te *Groningen*, geteekend J 233 V en 234 V en A 129 en 128 rood, wordende in vier afzonderlijke gedeelten bewoond en gebruikt, als: een gedeelte door JOSEPH MEULENKAMP, nagemeld, zijnde een ander gedeelte aan de voorzijde verhuurd aan — en bewoond door B. COOPS, — en twee Achterkamers, wordende in huur bewoond en gebruikt door M. GROENEVELD en door TRIJNTJE NAAISTER, — en

X. Eene WONING, staande op de Driemolendrift, te *Groningen*, geteekend Z 38 V en S 236 rood, wordende in huur bewoond door de Weduwe J. BIJLER; — een en ander toebehoorende aan JOSEPH MEULENKAMP en de Erven van wijlen CATHARINA HARKENAU nagenoemd;

Gearresteerd als Onroerend Goed ten laste van JOSEPH MEULENKAMP, Mr. Metselaar, wonende te *Groningen*, HARMANNUS MEULENKAMP, Metselaar, wonende te *Groningen*, en LUCIA MEULENKAMP, voor zoo verre noodig ten dezen geadsisteerd door haren Eheman WILHELMUS JOSEPHUS MIDDENDORP, wonende te *Sögel*, Koningrijk *Hanover*, als Kinderen en Erfgenamen naar de wet, van wijlen CATHARINA HARKENAU, in leven Ehevrouw van JOSEPH MEULENKAMP, meergenoemd;

Ten verzoeke van:

1) Mejufvrouw MARGARETHA TER VEEN, Koopvrouw, Weduwe van wijlen den Heer JOHAN FREDRICH BRENTANO, in leven Koopman, gewoond hebbende en overleden te *Groningen*; — 2) den Heer JOHANNES FREDERICUS BRENTANO, Apothecar; — 3) ANTOON THOMAS BRENTANO, Koopman; — 4) Mejufvrouw ANNA MARIA LUCRETIA BRENTANO, ten dezen geadsisteerd met en geautoriseerd door haren Eheman, den Heer FREDERIK RUDOLF SCHATTENBERG, Koopman, — en 5) Mejufvrouw ANNA MARIA FRANCINA BRENTANO, ten dezen geadsisteerd met en geautoriseerd door haren Eheman, den Heer HENDRIK DOMINICUS SORMANI, Koopman, allen wonende te *Groningen;* de eerste als regt hebbende op de gemeenschap met — en de vier overigen als eenig overgeblevene Kinderen en meerderjarige Erfgenamen van — wijlen JOHAN FREDRICH BRENTANO, boven genoemd, hebbende tot hunnen Procureur Mr. ANTONIUS MODDERMAN, wonende te *Groningen;*

Bij Proces-verbaal van den negentienden Augustus 1800 zesendertig, behoorlijk geviseerd en geregistreerd te *Groningen*, den tweeëntwintigsten Augustus 1800 zesendertig, bij den Ontvanger POSTER; waarvan Afschriften zijn gelaten aan Jonkheer Mr. J. F. VAN IDDEKINGE, Burgemeester der Stad *Groningen*, en aan den Heer Mr. C. H. GOCKINGA, Griffier bij het Vredegeregt van de beide Kantons *Groningen;* zijnde hetzelve overgeschreven ten Kantore van Hypotheken te *Groningen*, den dertigsten Augustus 1800 zesendertig, deel 3, no. 249, en ter Griffie van de Regtbank van Eersten Aanleg te *Groningen*, den vijfden September 1800 zesendertig.

De eerste afkondiging der Memorie van Lasten zal plaats hebben op Vrijdag, den eenentwintigsten October 1800 zesendertig, des voormiddags te tien uren, ter Rolle van Geregtelijke Uitwinningen bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen*.

Mr. A. MODDERMAN,
Procureur.

IN NAAM DES *KONINGS*.

VERKOOPING TER ROLLE VAN GEREGTELIJKE UITWINNINGEN BIJ DE REGTBANK VAN EERSTEN AANLEG, zitting houdende te *Groningen*,

Van eene BEHUIZING, zijnde een KOFFIJHUIS, *HET HUIS DE BEURS* genoemd, staande en gelegen te *Groningen*, Gemeente en Arrondissement *Groningen*, geteekend letter X, nommer 59, en roode letter G, nommer 4, aan het A-kerkhof, Zuidzijde, met eenigen OPEN' GROND achter dezelve, toebehoorende aan ROELOF JACOB TIDDENS, Koffijhuishouder, en GRIETJE WILTES NANNINGA, Echtelieden te *Groningen*, gedeeltelijk ten dezen als Eigenaren en gedeeltelijk door den Heer M. J. VAN COEVORDEN als Huurder bewoond en gebruikt wordende:

Gearresteerd als Onroerend Goed, ten laste van ROELOF JACOB TIDDENS, Koffijhuishouder, en GRIETJE WILTES NANNINGA, Echtelieden, wonende te *Groningen;*

Ten verzoeke van den Heer JACOB DIJK, Negotiant, wonende te *Groningen*, hebbende tot zijnen Procureur Mr. ANTONIUS MODDERMAN, wonende te *Groningen;*

Bij Proces-Verbaal van den 28 April 1836, behoorlijk geviseerd en geregistreerd te *Groningen*, den 30 April 1836, bij den Ontvanger POSTER, waarvan Afschriften zijn gelaten aan Jonkheer Mr. J. F. VAN IDDEKINGE, Burgemeester der Stad *Groningen*, en aan den Heer Mr. C. H. GOCKINGA, Griffier bij het Vredegeregt van het Tweede Kanton *Groningen;* zijnde hetzelve overgeschreven ten Kantore van Hypotheken te *Groningen*, den 10 Mei 1836, deel 3, no. 245, en ter Griffie van de Regtbank van Eersten Aanleg te *Groningen*, den zestienden dier zelfde maand.

De eerste Afkondiging der Memorie van Lasten heeft plaats gehad op Vrijdag, den vijftienden Julij 1836, des voormiddags te tien uren, ter Rolle van Geregtelijke Uitwinningen bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen*.

De voorloopige Toeschatting heeft plaats gehad op Vrijdag, den 2 September 1836, ter zelfder uur en plaats; zijnde het gearresteerde Goed gesteld op den prijs van *f* 1000 — 00.

De finale Toeschatting zal plaats hebben op Vrijdag, den vierden November 1836, ter zelfder uur en plaats; zijnde de voorloopige Toeschatting geschied voor *f* 1000 — 00.

Mr. A. MODDERMAN,
Procureur.

IN NAAM DES *KONINGS*.

VERKOOPING TER ROLLE VAN GEREGTELIJKE UITWINNINGEN BIJ DE REGTBANK VAN EERSTEN AANLEG, zitting houdende te *Groningen*, Van:

I. Eene BEHUIZING, geteekend letter G, nos. 82 V en 83 V, met een' open' ZIJGANG, waarin de hierna volgende Woningen en open Grond zijn gelegen, staande en gelegen Westzijde in de Nieuwe Boteringestraat, te *Groningen*, wordende in huur bewoond en gebruikt door HARTOG SIMON VAN GEUNS;

II. Eene WONING, geteekend letter G no. 84 V, staande achter het evengemeld Perceel, wordende in huur bewoond door JACOB ELDERVELD;

III. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend letter G no. 85 V, wordende bewoond door TRIENTJE WIELINGA, Weduwe JAN ROOS, nagemeld;

IV. Eene WONING, staande mede aldaar, geteekend no. 86 V, wordende in huur bewoond door IPE SOETING;

V. Een Stuk OPEN GROND of BLEEKVELD, achter in den evengemelden Gang, waarvan de Bewoners van alle genoemde Percelen het vrije gebruik of toegang hebben, — en

VI. Eene BEHUIZING en een' TUIN, geteekend letter J no. 57 V, staande Oostzijde aan het Boterdiep, te *Groningen*, wordende in huur bewoond en gebruikt door den Schuitevoerder WILKENS; — een en ander toebehoorende aan TRIENTJE WIELINGA, straks genoemd, ten name van welke die Vaste Goederen bij de Stad *Groningen*, aan welke de directe eigendom van den Grond daarvan toekomt, bekend staan:

Gearresteerd als onroerend Goed, ten laste van TRIENTJE WIELINGA, vroeger Weduwe JACOB REISIGER, thans Weduwe JAN ROOS, zonder beroep, wonende te *Groningen;*

Ten verzoeke van JURJEN ROEGHOLT, Dienaar van den Stads Ontvanger, wonende te *Groningen*, en ten deze door BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *Groningen* speciaal geautoriseerd, hebbende tot zijnen Procureur Mr. ANTONIUS MODDERMAN, wonende te *Groningen;*

Bij Proces-verbaal van den eenentwintigsten Mei 1836, behoorlijk geviseerd en geregistreerd te *Groningen*, den vierentwintigsten Mei 1836, bij den Ontvanger POSTER, waarvan Afschriften zijn gelaten aan Jonkheer Mr. J. F. VAN IDDEKINGE, Burgemeester der Stad *Groningen*, en aan den Heer Mr. C. H. GOCKINGA, Griffier bij het Vredegeregt van de beide Kantons *Groningen*, zijnde hetzelve overgeschreven ten Kantore van Hypotheken te *Groningen*, den achtentwintigsten Mei 1836, Deel 3, no. 246, en ter Griffie van de Regtbank van eersten Aanleg, te *Groningen*, den eersten Junij achttienhonderd zesendertig.

De eerste Afkondiging der Memorie van Lasten heeft plaats gehad op Vrijdag, den vijftienden Julij 1836, des voormiddags te tien uren, ter Rolle van Geregtelijke Uitwinningen bij de Regtbank van eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen*.

De voorloopige Toeschatting heeft plaats gehad op Vrijdag, den 2 September 1836, ter zelfder uur en plaats; zijnde het gearresteerde Goed gesteld op den prijs van *f* 30 — 00, en wel voor ieder Perceel vijf Guldens.

De finale Toeschatting zal plaats hebben op Vrijdag, den 4 November 1836, ter zelfder uur en plaats; zijnde de voorloopige Toeschatting geschied voor *f* 30 — 00, en wel ieder Perceel voor vijf Guldens.

Mr. A. MODDERMAN,
Procureur.

*** De ondergeteekende, CORRESPONDENT der ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ te *WOUDSEND*, heeft het genoegen te berigten, dat wederom bij de GEWONE JAARLIJKSCHE REKENING is gebleken, dat het BEHEER dier MAATSCHAPPIJ *de algemeene goedkeuring* der zich daarbij tegenwoordig bevindende Leden en Correspondenten heeft weggedragen; dat de Brandschaden zeer gering zijn geweest, en dat de Jaarlijksche Administratiekosten voor het loopende jaar zijn vastgesteld op 50 Cents van de eerste *f* 1000 inschrijving, met 10 Cents verhooging voor de opvolgende sommen; makende voor een Gebouw op *f* 1000 ingeschreven 50 Cents, of voor een van *f* 5000 slechts 90 Cents, en op *f* 10,000 *f* 1 — 40, zonder meer; dat door deze min kostbare en desniettemin bijzonder voldoende Administratie, zoowel wat het dagelijksche bestuur, als ook het toezigt bij de deelneming en op het vroeger ingeschrevene betreft, de aanwinst ook wederom dit jaar bijzonder gunstige uitkomsten heeft geleverd.

De ondergeteekende vermeent alzoo deze Inrigting met de meeste ruimte te mogen aanbevelen; makende de belanghebbenden tevens opmerkzaam, dat er *geene Inleggelden* worden gevraagd, en dat alzoo alle kosten bij de deelneming (de Taxatie- en het eerste jaar Administratiekosten daaronder begrepen) bedragen: voor een Gebouw van *f* 5000 om de *f* 5 — 50, in eens; groetere sommen 10 Cents per *f* 1000 meer.

GRONINGEN
den 1 September 1836.

J. SLOT.

ANDERS & HANS DEDEKAM, te *Arendal*, in *Noorwegen*, zich voortdurend bij Heeren HANDELAREN en SCHEEPSKAPITEINEN aanbevelende, nemen de vrijheid bekend te maken, dat bij hen steeds te bekomen zijn: beste nieuwe VUREN en GREENEN BALKEN, TOPPIGE en REGTE JUFFERS, van alle lengten, DIJKPALEN, DIJKDOLLEN en de overige soorten van Houtwaren, tot de billijkste Prijzen. Voorts, als gewoonlijk, spoedige Expeditie.

Voor SMEDEN en PARTIKULIEREN.

ENGELSCHE STEENKOLEN, bij partij en kleine hoeveelheden, te bekomen, voor zeer billijke Prijzen, bij SCHILTHUIS & COMP., aan de Noorderhaven, te *Groningen*.

*** De KERMIS te *ASSEN* zal worden gehouden op WOENSDAG, DONDERDAG en VRIJDAG, den 21, 22 en 23 September 1836. De dag van DONDERDAG, den 22sten, zal meer *bijzonder* voor den *Handel in Vee* bestemd zijn, en aan den *Kooper* en *Verkooper* van het *meeste Horen- of Rundvee* zal eene Premie van 15 Guldens worden uitgereikt. Voor het PLAATSEN van KRAMEN, STALLEN, TENTEN, ENZ. zal *geene Recognitie hoegenaamd* worden gevorderd. Ten minste *twee dagen* vóór de Kermis zal men, hetzij *mondeling*, hetzij *schriftelijk*, doch in dat geval met *vrachtvrije Brieven*, ter Secretarij moeten aangeven de *lengte* en *breedte* der Kramen, Stallen, Tenten, enz., om in de Loting voor de Plaatsen te kunnen deelen. LANDLOOPERIJ, BEDELARIJ en DOBBELARIJ zullen ten strengste worden geweerd.

HARDDRAVERIJ.

Op den laatsten dag van de KERMIS te *ASSEN*, op VRIJDAG, den 23 September 1836, zullen door de Belanghebbenden en Liefhebbers worden verharddraafd:

***Een paar fraai bewerkte, zwaar met Zilver gemonteerde HOOFDSTELLEN tot* PRIJS,**

***en een paar fraaije Zilveren SPOREN tot* PREMIE,**

voor het *Heeren Logement* van R. R. VAN ERKELENS. Alle Paarden zullen worden toegelaten, mits van zessen klaar en tot genoegen der Keurmeesters. De Keuring zal zijn des morgens te elf en de Harddraverij des namiddags te twee uren.

Des namiddags precies te één uur OPEN TAFEL ten Huize van bovengenoemden Logementhouder, aan de Klapbrug, te *Assen*.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De DIRECTIE maakt bekend, dat de bij hare aankondiging van den 23 Julij j.l. gereserveerde *SPECERIJ-VEILING* zal plaats hebben te *Amsterdam*, op WOENSDAG, den 19 October 1836, en bestaan zal uit de volgende hoeveelheden:

160	Vaten	NOTENMUSKAAT,	liggende te	*Amsterdam.*
160	dito	DITO,	» »	*Rotterdam.*
20	dito	FOELIE,	» »	*Amsterdam.*
24	dito	DITO,	» »	*Rotterdam.*

De Maatschappij geeft bij deze aankondiging de verzekering, dat zij vóór hare gewone Voorjaarsveilingen van 1837 geene andere Specerijen, dan de bovengemelde partijen, aan de Markt zal brengen.

De Monsters zullen op Woensdag, den 21 dezer, verkrijgbaar zijn, terwijl de Verkoopconditiën in tijds zullen worden uitgegeven.

AMSTERDAM den 10 September 1836.

VAN DER HOUVEN, *President.*
KOOIJ, *Directeur fungd. Secretaris.*

Mengelwerk.

OVER DE BLIKSEMAFLEIDERS EN HET ONWEÊR VAN DEN 12 FEBRUARIJ 1836.

In den *Algemeenen Konst- en Letterbode* van dit jaar, en wel in Nos. 21, 22 en 36, vindt men eenige belangrijke mededeelingen van den Utrechtschen Hoogleeraar G. MOLL, nopens het onweder van den 12 Februarij 1836 en de bliksemafleiders. Het heeft mij verwonderd, tot nog toe geene mededeeling, of althans geen uittreksel van hetzelve in dit Mengelwerk gelezen te hebben, hetwelk zoo bijzonder geschikt en bestemd is, om mededeelingen van algemeen belang, en tot algemeen nut kunnende strekken, op te nemen; het volgende is dan gedeeltelijk woordelijke mededeeling, gedeeltelijk uittreksel, gedeeltelijk tusschen- en bijgevoegd; intusschen ieder' aanradende, genoemde nommers van den *Letterbode* na te lezen.

Het is eene algemeene opmerking, die de ondervinding bevestigt, dat het onweêr des winters zeldzamer is, doch, wanneer het in dat saizoen plaats heeft, meer schade aanrigt. Dit is, onder anderen, gebleken bij de onweêrsbuijen van den 24 Februarij 1804, 11 Januarij 1815, 28 Januarij 1818, 8 Maart 1822 en 12 Februarij 1836, welke veel onheils hebben berokkend.

Het onweêr van den 12 Februarij l.l. heeft vooral het oostelijke gedeelte van ons Land aangetast, en een niet gering aantal kerktorens zijn door den bliksem getroffen.

Te Groningen is de toren van de St. Martinuskerk in brand geraakt; doch men is geslaagd, dien te blusschen; te Arum, in Vriesland, is de toren afgebrand; te Grol is het bovenste gedeelte van den toren geheel verbrand; te Huissen is de spits in brand geweest, doch ook nog gebluscht. De Martinitoren te Doesburg, die anders zoo vaak door den bliksem plagt geraakt te worden, doch op welken in 1782 door den Generaal KRAIJENHOFF, toenmaals Student te Harderwijk, een afleider is geplaatst, is ongerept gebleven.

Maar de publieke papieren hebben te gelijken tijde vermeld, hoe de bliksem geslagen was op den toren van de groote kerk te Arnhem, voorheen aan St. MAARTEN en later aan St. EUSEBIUS gewijd. Doch een afleider, op dien toren geplaatst, had, zonder eenige schaden, drie achtereenvolgende bliksemslagen afgeweerd.

Het kwam mij voor (zegt de Heer MOLL), dat de tegenstelling der torens van Groningen, Arum, Huissen en Grol, allen meer of min door den bliksem beschadigd, met dien van Arnhem, belangrijk genoeg was, om onderzocht te worden, en er de omstandigheden openlijk van bekend te maken, even gelijk geschied is omtrent den Martinitoren te Doesburg, na het onweêr van den 28 Januarij 1818. Ik (zegt de Heer MOLL) schreef te dien einde aan mijnen vriend, den Inspecteur van den Waterstaat, GOEKOOP; deze had de bereidwilligheid van, vergezeld van den Stads Opzigter, den Arnhemschen toren te beklimmen, en den afleider met de meeste naauwkeurigheid te bezigtigen, van welk een en ander hij de goedheid heeft gehad, mij de bijzonderheden mede te deelen. — Na het gelukkig voorbeeld van den toren te Doesburg, besloten eindelijk de besturen van een klein getal steden van ons Land, om insgelijks hunne torens door afleiders te doen beveiligen; het waren de Regeringen van Amersfoort, 's Hage en Arnhem (*), welke den Generaal KRAIJENHOFF raadpleegden over het stellen van afleiders op hunne torens, en met welk gevolg, is den 12 Februarij 1836 aan den Arnhemschen toren gebleken.

Wanneer men de omstandigheden vergelijkt, is er geen twijfel, of de toren van Arnhem is eeniglijk door den afleider bewaard voor het ongeval, waardoor die van Arum en Grol vernield zijn, en 't welk die van Groningen en van Huissen slechts ter naauwernood ontkomen zijn; zie hier het berigt, hetwelk mij de Heer GOEKOOP aangaande den Arnhemschen afleider geeft:

»De afleider aan de noordzijde van den grooten toren van de Eusebiuskerk te Arnhem bestaat hoofdzakelijk in eene reep lood, breed 0^m, 11 à 0^m, 12 ($4\frac{1}{2}$ duim Rijnl.), dik 4^{mm} à 5^{mm} ($\frac{1}{5}$ duim omtrent); deze reep is gehecht boven aan het kruis en eene ijzeren stang, onmiddellijk naast het kruis op den toren staande; welke stang lager is dan het kruis, en dus ook lager dan de koperen haan of windwijzer, die op de punt van het kruis draait. Het kruis en de stang beide zijn omvat door eenen hollen koperen bol en waarop ook de reep lood loopt. — Dit lood gaat nederwaarts langs den toren tot op het dak der kerk, van daar langs den muur der kerk, tot op ongeveer 1^m 5^d boven den beganen grond. Hier is de reep lood gehecht aan eene ijzeren stang van 0^m, 035 ($\frac{1}{3}$ duim) in het vierkant, die tot verbinding met het lood is plat gesmeed, op eene breedte van 0^m, 12. — Deze stang heeft de lengte van 7^m, 6 of 24 voeten en hangt in eenen waterput ter diepte van 1^m, 5 à 2^m, 5 (6 à 8 voeten, naar gelang van den waterstand). — De repen lood zijn onderling verbonden en aaneen gesoldeerd, even als het zink, hetwelk tot dekking der daken gebruikt wordt. — De bol van den toren, waarin het kruis staat, is omtrent 89^m (283 voeten) boven den beganen grond, en de haan omtrent 2^m, 5^d à 3^m (8 à 10 voeten) hooger.

»Op den 12 Februarij 1836 is het onweêr door dien afleider, volgens de meeste informatiën, driemalen afgeleid; immers men heeft zeer duidelijk het bliksemlicht aan den haan, het kruis en den koperen bol gezien.

»Het kruis is van ijzer zonder punt van eenig ander metaal; de haan en de holle bol, onder het kruis, zijn van koper. — De reep lood is aan het muurwerk van den toren en de kerk vastgespijkerd en met menie bestreken. — Dáár, waar het lood over de omgangen en het afdak der kerk gaat, rust het op eiken ribben, waarop het vastgespijkerd is.

»Het afgeleide onweêr van den 12 Februarij heeft aan den afleider, de aanhechtingen of verbindingen geene sporen nagelaten of gebreken veroorzaakt; alleen was de koperen haan aan de kam of den hals een weinig gesmolten, alzoo zich droppen daaraan vertoonden. Nergens vindt men voor het overige eenige smelting, verbranding of zelfs verzenging; de menie op het lood had de oorspronkelijke kleur behouden."

Uit dit berigt blijkt volkomen, dat de ontlading door den afleider op den Arnhemschen toren van den 12 Februarij 1836 buitengemeen hevig is geweest, even als die van den 28 Januarij 1818 op den Martinitoren te Doesburg, vermits het rood koper van den haan, anders een weinig smeltbaar metaal, een weinig was gesmolten. Te Doesburg waren de spitsen ook wel gesmolten, doch het was geel koper en dus meer smeltbaar. Thans maakt men algemeen te Parijs en Londen die spitsen van platina, 't welk moeijelijk smelt en niet roest (de scheikundigen zeggen niet oxydeert). Ik zoude (zegt de Hoogleeraar) zulke spitsen, indien er iemand belang in stelde, kunnen vertoonen.

De Generaal KRAIJENHOFF, billijk roem dragende op den eersteling zijner kracht, heeft dan ook gezorgd, dat de spits des afleiders, welke 30 jaren lang den Doesburgschen toren heeft beschermd, bewaard blijft bij de Leidsche Hoogeschool, als voorbeeld van eene allerhevigste uitbersting en smelting van geel koper.

De spits van den afleider te Arnhem is lager, gelijk het uit de beschrijving blijkt, dan de stang, waarop de haan draait en die er naast staat; de bliksem is dan ook niet op den afleider, maar op den haan gevallen. Ik zie niet, waarom men de stang van den haan niet tot afleider heeft gebruikt; boven dien haan eene spits te plaatsen met eene punt van platina, zoude welligt het verkiesselijkst zijn.

Boven aan den koperen bol, waaraan de stang van den haan en de stang des afleiders verbonden zijn, heeft men bliksemlicht gezien. Dit zoude doen vermoeden, dat dáár de overspringing van de haanstang of koningsstang naar den afleider heeft plaats gehad, en dat derhalve de verbinding van de koningsstang met den afleider niet zoo innig is, als wel gewenscht kon worden.

Dit gedeelte van den toestel, waar het lood zoo ligt oxydeert, het soldeer zoo gemakkelijk loslaat en waarbij men zoo moeijelijk komen kan, vereischt vooral naauwkeurige beschouwing en voorzorg.

Voorts blijkt het overtuigend, dat al de overige deelen des afleiders in den besten toestand zijn geweest; — dat het lood genoegzaam breed (4 duimen) en genoegzaam dik (0 d. 16 str.) is geweest, om den bliksem te kunnen afleiden; voorts, dat al de verbindingen der looden repen volkomen genoeg zijn geweest, en eindelijk, dat de afleiding in den put zeer wel heeft voldaan; dat de menie, waarmede het lood bedekt is, overal de gezonde kleur heeft behouden, getuigt van de volkomenheid der afleiding; want wanneer de electriciteit onzer werktuigen, over een' onvolkomen geleider met menie bedekt, over een kaartenblad, b. v., zich ontlast, ziet men eene zwarte streep op de menie, gelijk de waardige VAN MARUM en CAVALLO getoond hebben. Derhalve geeft de toestel in alle deelen getuigenis van de juistheid, waarmede die is gesteld, en levert, wanneer dezelve in dien toestand onderhouden wordt, voor het vervolg eenen verzekerden waarborg.

De Regering van Arnhem moet de aangename zelfvoldoening smaken, van een sieraad harer stad te hebben behouden en dus hernieuwde aanspraak op de achting en erkentelijkheid der burgeren te hebben verworven. De achtbare Raad der Akademiestad Groningen kan in deze omstandigheid dit geluk niet genieten; het is bij zijne wijsheid en voorzigtigheid niet toegekomen, dat de hoogste toren van Nederland, op dien van Utrecht na, niet is vernield geworden; inderdaad, wanneer, na al wat er over geschreven en gezegd is, een toren door den bliksem wordt verwoest, kan dit onheil evenzeer worden geweten aan degenen, die er het toezigt over hadden, als aan eenen voogd, die verzuimt, zijnen pupil te doen vaccineren en hem aan de kinderziekte ziet sterven.

Vooroordeelen tegen de bliksemafleiders kan men niet vooronderstellen, dat iemand meer zal koesteren; maar sommigen beweren, dat de plaatsing van afleiders niet *zoo zeer* noodig is, omdat zij zeggen, dat de bliksem maar zeldzaam torens of gebouwen treft; dit is echter niet zoo zeldzaam, als men wel meent. Eenige voorbeelden slechts van kerktorens: te Bommel in 1538 en 1696; te Elburg, te Harderwijk, te Gouda, het slot te Heusden in 1666, en in 1680 het kruidmagazijn aldaar; te Franeker, Amersfoort in 1547, 1558, 1623 en 1651; Loenen en Haarlem; te Groningen in 1822 en 1836: Doesburg spant echter de kroon, in 1737, 1743, 1747, 1754 tweemalen, in 1756, 1763, 1774 en in Julij 1782, terwijl in December 1782 de afleider voltooid werd; in Mei 1783 werd de deugd des afleiders bewezen, daar de bliksem zich op denzelven ontlastte, zonder schade te veroorzaken: dit gebeurde onder anderen ook nog in 1794, 1811 en 1818.

Tot een bewijs voor de nuttigheid van de afleiders diene, dat de op aanraden van den Hoogleeraar MOLL op den vuurtoren van Goedereede geplaatste afleider den 24 October 1834 door den bliksem getroffen is, en denzelven zonder schade voor het gebouw heeft afgeleid, 't welk te meer bewijst, wanneer men in aanmerking neemt, dat de punt, welke van platina was, tot een bolletje van 3^{mm} in middellijn gesmolten was, en de ontlading dus *allerhevigst* moet geweest zijn.

De Dom van Utrecht, de hoogste in ons land, staat, inderdaad eenigzins wonderbaarlijk, vijf eeuwen onbeschermd daar, zonder getroffen te zijn; hetgene echter nog niet gebeurd is, zal kunnen gebeuren, te meer, wanneer men nagaat, hoe vele torens niet alleen, maar molens en partikuliere huizen getroffen worden en afbranden; het ongelukkige vooral, 't welk dezer dagen in den omtrek van Nijmegen heeft plaats gehad, is weder een treffend bewijs en diende een spoorslag te zijn voor elke regering en ieder bestuur, aan welks zorg het onderhoud van hooge gebouwen is toevertrouwd, om ten minste het *hunne* te doen: zoo zouden in deze stad niet alléén de groote toren, de Atoren en die van de Nieuwe kerk, maar ook het Stadshuis, het Instituut voor Doofstommen en nog eenige bij uitstek hooge gebouwen van eenen afleider voorzien dienen te worden: er bestaat veel meer gegronde vrees, dat deze gebouwen, vroeg of laat, door den bliksem getroffen zullen worden en ongelukken daarstellen, dan er bestaat voor het springen van de kruidmagazijnen in deze stad, welke goed ingerigt en met eenen afleider voorzien zijn.

Het is te betreuren, dat de stad Groningen hare gebouwen onbeschermd laat, daar in het land, vooral in het Hunsego-kwartier, doch ook wel elders in de Provincie, hoewel minder, zoo vele boerenplaatsen van afleiders voorzien zijn, welke daar als zoo vele gedenkteekenen van den goeden en verlichten geest van wijlen den Hoogleeraar UILKENS prijken; en heeft dan toch niet de brand van den 8 Maart 1822 het leven en de gezondheid van meer dan éénen waardigen burger gekost? Indien ééns in eene eeuw zulk een ongeluk wordt voorgekomen, zijn en moeite en kosten meer dan beloond.

† † †

(*) De Hoogleeraar MOLL dwaalt, zoo Z. H. Gel. meent, dat te 's Hage de afleider eerst geplaatst is na het onweêr van den 28 Januarij 1818; dezelve is, zoo ik mij niet bedrieg, geplaatst dadelijk nadat de toren daar ter stede op den 24 Februarij 1804 door den bliksem in brand is geraakt.

Een zaakkundige heeft aan het *Dagblad van 's Gravenhage* het volgende nadere verslag over het *Eijerland* toegezonden:

„Het vroeger onbedijkte gedeelte van het eiland Texel, genaamd het *Eijerland* en *de Buitenvelden van Texel*, werd, ofschoon met ontelbare kreken doorsneden en steeds aan de overstrooming der zee blootgesteld, reeds sedert een groot aantal jaren tot het schapenweiden gebezigd, en bevonden zich daarop drie hoeven, benevens een paar kleinere gebouwen.

„Het *Eijerland* en de *Buitenvelden*, ter grootte van omstreeks 6000 bunders, zijn in het laatst van het jaar 1834 door vier eigenaren gekocht voor ƒ 90,000. Deze hebben naderhand eene Societeit gevormd, genaamd *de Societeit van Eigendom van Eijerland*, en op den 21 April 1835 de bedijking van ruim 3000 bunders en het maken van twee sluizen doen aanvangen. De dijk, ter lengte van omstreeks $2\frac{1}{4}$ uur, benevens de sluizen waren in de maand September daaraanvolgende geheel voltooid, zoodat daaraan 5 maanden tijds besteed zijn. Na de indijking, is de indeeling van den polder spoedig begonnen en ras voltooid, zoodat dezelve thans regelmatig door wegen, in sectien van omtrent 200 bunders en door slooten, in percelen van 20 bunders, is verdeeld.

„Van het graven eens kanaals naar het *Oude Schild* is geene kwestie hoegenaamd, en evenmin zijn er tot heden toe plannen tot het bouwen van kerken; maar er worden de vereischte pogingen aangewend tot het verkrijgen van eenen onderwijzer, daar de bevolking, vroeger welligt geene 20 personen bedragende, thans tusschen de 6 à 700 zielen telt.

„Bij het *Eijerlandshuis*, eene der vroeger bestaan hebbende hoeven, is niets gebouwd; maar het nieuwe dorp wordt aangelegd aan de zoogenaamde *Roggekreek*, ten noordwesten van Eijerland, ter plaatse waar de lossing geschiedt: daar vindt men thans reeds een gebouw, dienende tot winkel en logement, een groot houten gebouw, met pannen gedekt, voor twaalf huisgezinnen, een groot steenen magazijn met woning, een wagenmakerswinkel en woning, eene smederij en huis, bakkerij en huis, nog vier à vijf huizen, en eenige houten gebouwen, en het is te verwachten, dat het dorp spoedig in uitgestrektheid zal toenemen. De verder sedert de indijking geplaatste gebouwen bestaan hoofdzakelijk in provisionele bouwhoeven van hout, die naderhand door steenen hoeven zullen worden vervangen, zoo als er werkelijk thans twee reeds bijna voltooid zijn. De arbeiders wonen voor het grootste gedeelte nog in rieten keeten, maar achtervolgens worden ook voor dezen steenen huisjes geplaatst.

„Er zijn thans ruim 1100 bunders in kultuur gebragt; een groot gedeelte der gronden van Eijerland schijnt zeer geschikt voor alle soorten van gewas: de granen, welke reeds zijn verzameld, zijn uitnemend, en voor het grootste gedeelte is er thans winterkoolzaad gezaaid; men beproeft ook de meekrapteelt, en die schijnt naar wensch te zullen slagen.

„Er zijn ruim 4600 schapen, en dit getal zal spoedig aanmerkelijk vermeerderen; omtrent 150 stuks rundvee worden in de nabijheid van het Eijerlandshuis geweid.

„De geheele ontginning en bebouwing geschiedt voor rekening der gezamenlijke eigenaren."

Te *Groningen*, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

J. J. de Boer, de goede Hoop, van Groningen. — Te Batavia, den 15 Mei: B. J. Muller, Harmonie, van Onrust. — Te Bayonne, den 18 Aug.: E. F. ten Cate, de 3 Vrienden, van Amsterdam. — Te Rouaan, den 30 Aug.: J. B. de Groot, Margaretha Elisabeth, van Stettin. — Te Tonningen, den 28 Aug.: K. D. Ekamp, de Vr. Antje, van Libau n. de Maas, - den 29sten: E. E. Pot, Harmina Margaretha, van Caën n. de Oostzee, - den 31sten: J. A. Meijer, de Vr. Trijntje, van Amsterdam n. Lubeck, - R. Remkes, de Vr. Helena, van Bremen n. Wismar. — Te Gothenburg, tusschen den 20 en 24 Aug.: C. R. de Boer, Alida, van Leer. — Te Bergen, tusschen den 2 en 16 Aug.: J. J. Swart, Willemina Laurentia, van Dundee, - D. H. Hazewinkel, de Merwestroom, en C. A. Hazewinkel, Aurora, beide van Dordrecht. — Te Kiel, den 29 Aug.: W. H. Ketelaar, Jantina Hendrika, en H. J. Hazewinkel, Arentina Harmina, beide van Zaandam, - L. K. de Boer, Jetska Cornelia, van Veendam, - H. R. Stutvoet, Gesina Catharina, van Delfzijl. — Te Warnemunde, den 29 Aug.: M. L. de Boer, de Vr. Margaretha, van Rouaan, - den 30sten: S. P. de Jonge, de Eendragt, van Hamburg. — Te Pillau, den 29 Aug.: H. L. Kok, Hollands Trouw, van Amsterdam, - den 1 Sept.: H. L. Roelfsema, Hillegina Geerdina, van Amsterdam, in 8 dagen, - E. Luirs, het Jonge Antje, van Rotterdam, - H. J. Schuring, Zwaantina, van Hamburg. — Te Tonningen, den 1 Sept.: kapit. Dekker, Bouwina, v. Memel n. Amst., - kapit. de Jonge, Jantina, van Dantzig naar Amsterdam, - kapit. Venema, Alberdina, van Amsterdam naar Dantzig, - kapit. de Boer, Gesina, van Amsterdam naar Memel, - kapit. Duit, Vriendschap, van Edam naar Dantzig, - den 2den: kapit. ten Cate, Vr. Margaretha, van Amsterdam naar Flensburg, - den 3den, kapit. Dekker, Annetta Clara, van Stettin naar Amsterdam, - kapit. Gust, Hendrika, en kapit. Louwerens, Vr. Gelida, beide van Dantzig naar Amsterdam, - kapit. Drewes, Afina, van Rouaan naar de Oostzee.

Zeilklaar te Quilleboeuf, den 28 Aug.: T. R. de Jonge, de Vr. Martha, naar Rostok.

Vertrokken van Texel, den 6 Sept.: D. Ouwehand, de goede Verwachting, en den 8sten: G. O. Sap, Hendrika, beide naar Hull, - B. H. Schuur, de Herstelling, naar Grimsby, - R. J. Klunder, Jacobina, naar Newcastle, - W. E. Boswijk, Hercules, naar Oudsoen, den 9den, G. Nieuwland, Hoop, naar Londen, - H. B. Engelsman, Christina, naar Hull, - C. A. Boomgaard, Vr. Geziena, naar Newcastle, - R. H. Nagel, Johanna Gebiena, op avontuur. — Uit het Vlie, den 2 Sept.: K. K. Hagedoorn, de Liefde, naar Riga, - B. A. Visser, Gesina, en O. J. Woldringh, Ida Aleida, beide naar Noorwegen, - R. J. Sprik, de Vriendschap, naar Hamburg, - den 5den: H. J. Veen, Margaretha, naar Dantzig, - A. Kiers, Wemelina Kranenborg, naar Drammen, - den 6den: J. D. Flik, Johanna Hillegonda, naar Petersburg, - den 7den: D. K. de Groot, de Houthandel, naar Noorwegen, - H. K. de Grooth, Mercurius, naar Hamburg, - A. J. Boiten, de Vr. Annegina, en O. Houwink, Anna Catharina, beide op avontuur, den 8sten, G. A. Joakhoff, Zeldenrust, naar Droback, - J. R. Schippers, Clasina Margrita, naar Osterrusoer. — Van Maassluis, den 7 Sept.: J. E. Bloem, de Verwachting, naar Riga, - [illegible], R. P. Dik, Agatha, naar Flekkefjord. — Van Bayonne, den 27 Aug.: J. H. Kramer, Anna Maria, naar Elseneur. — Van Brest, tusschen den 10 en 26 Aug.: W. J. Drewes, Hendrika, en G. A. Nieveen, de goede Verwachting, beide naar Marennes. — Van Quilleboeuf, den 29 Aug.: W. J. Panman, Hillegina, naar Rostok, - D. H. Drewes, de Vr. Afina, naar Rendsburg. — Van Rouaan, den 27 Aug.: A. K. Mulder, Rensina, naar Rostok, - den 1 Sept.: J. J. Legger, Geertruida, naar Amsterdam. — Van Duinkerken, den 28 Aug.: J. K. de Weerd, de Waakzaamheid, naar Memel. — Van Swinemunde, den 1 Sept.: H. F. Leuning, Hendrika, en J. Drewes, de 2 Gebroeders, beide naar Amsterdam. — Van Dantzig, den 1 Sept.: R. S. Pinksterboer, de goede Hoop, naar Duinkerken, - G. S. Vegter, Ikina Willmina, en H. A. Doewes, Roelfina, beide naar Amsterdam. — Van Archangel, den 14 Aug.: S. P. Hansen, Emma, naar de Middellandsche Zee. — Van Vlissingen, den 9 Sept.: G. R. Klein, de Vr. Catharina, naar Cuxhaven.

Kapitein Foppe Geerts Mellema, van Baltimore in Texel binnen, heeft den 3 Sept., op 49° N. breedte, 5° 44′ W. lengte van Greenwich, gepraaid de Kof Margina, kapitein J. P. Boer, van St. Malo komende.

Het schip Stad en Lande, kapitein Tamme Dirks Leeuw, van Amsterdam naar Triest, te Falmouth met schade binnen, was, na volbragte reparatie, den 3 Sept. gereed, om de reis voort te zetten.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

Den 31 Aug.	J. N. van Duinen, Eensgezindheid (Veendam), v. Terschelling n. de Oostz.
Den 1 Sept.	K. A. Tap, Maria Bertha (Pekel-a), van Stokholm naar Dordrecht.
	R. J. Schuring, Antina (Pekel-a), van Memel naar Amsterdam.
	H. J. Tiddens, Vriendschap (Groningen), van Riga naar Groningen.
	H. G. Botje, Sarah (Groningen), van Stokholm naar Amsterdam.
	J. G. Boon, Jacoba Hazewinkel (Harlingen), van Memel naar Amsterdam.
Den 2 Sept.	G. C. Kortrijk, Anna Alida (Amsterdam), van Amsterdam naar Dantzig.
	B. H. Smit, Jantina Margaretha (Pekel-a), van Amsterdam naar Memel.
	G. H. Smit, Jan Freerk (Harlingen), van Petersburg naar Harlingen.
	J. S. Bakker, de Vlijt (Veendam), van Petersburg naar Amsterdam.

Elseneur den 2 September 1836. De Wind Noordwest.

Den 3 Sept.	G. K. de Weerd, Waakzaamheid (Amsterdam), v. Duinkerken n. de Oostz.
	M. P. de Jonge, Petrus Jacobus (Veendam), van Amsterdam naar Stettin.
Den 4 Sept.	O. P. Smith, Concordia (Hoogezand), van Harlingen naar de Oostzee.
	T. J. Hazewinkel, Onderneming (Wildervank), v. Amsterd. n. de Oostz.
	J. J. Brans, Vriendschap (Groningen), van Schiedam naar Elseneur.
Den 5 Sept.	J. P. Teensma, jonge Ype (Schiermonnik.), v. Petersburg n. Amsterdam.
	R. R. Tunteler, Geertruida (Pekel-a), v. Petersburg n. Zaandam.
	H. Koops, Reina (Pekel-a), van Edam naar Dantzig.
	R. J. van Driesten, Martina Johanna (Amsterdam), v. Petersb. n. Amsterd.
Den 6 Sept.	R. R. Legger, Jezelina (Veendam), van Zwolle naar de Oostzee.
	R. J. de Jonge, Bougina (Wildervank), v. Petersburg daar Boulogne.
	H. A. Doewes, Roelfina (Veendam), van Dantzig naar Amsterdam.
	A. H. Breeland, Hendrika Arendine (Hoogezand), v. Duinkerk. n. Petersb.

Elseneur den 6 September 1836. De Wind Zuid-West.

⁎ Het wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat het AKADEMISCH GASTHUIS, ter opneming van ZIEKEN en KRAAMVROUWEN, thans wederom geopend is.

Groningen den 12 September 1836.

S. E. STRATINGH.

⁎ VERGADERING van de LEDEN der AKADEMIE *MINERVA*, op DINGSDAG, den 20 September 1836, des avonds te 6 uren, in het gewoon Lokaal in de Pelsterstraat.

A. MODDERMAN,
Secretaris.

⁎ De BURGEMEESTER der GEMEENTE *BEERTA* noodigt hiermede uit de SOLLICITANTEN van den TWEEDEN RANG, genegen voor de VACERENDE HOOFDSCHOOL te *NIEUW-BEERTA*, waaraan zijn verbonden de POSTEN van KOSTER, VOORLEZER en VOORZANGER bij de HERVORMDEN aldaar, om zich, met overlegging van Getuigschriften van den vereischten Rang, goed zedelijk Gedrag, en verstandig, doelmatig, klassikaal Onderwijs en bewijs van Lidmaatschap, met *gefrankeerde* Brieven of in Persoon, als in de *Bijdragen* genoemd, vóór of uiterlijk den 17 September aanstaande aan te melden; zijnde het VERGELIJKEND EXAMEN op den 28 September, des morgens te 9 uren, te *Nieuw-Beerta*, bepaald. — De Voordeelen, aan deze POSTEN verbonden, zijn in de *Bijdragen* voor de maand Augustus opgegeven.

De Burgemeester voornoemd:
H. POST.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

⁎ Heden verloste door Gods goedheid mijne geliefde Echtgenoote H. Lieftinck zeer voorspoedig van eene DOCHTER.

Burum den 10 September 1836. L. A. C. REIGERSBERG, *Predikant.*

⁎ Heden verloste van eenen welgeschapenen ZOON A. van Bruggen, geliefde Echtgenoote van

Groningen den 10 September 1836. D. B. BOLT, Kastelein buiten de Steentilpoort.

P.S. Dienende tot algemeene kennisgeving.

⁎ Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON Maria Kolthoff, geliefde Echtgenoote van

Groningen den 10 September 1836. H. J. OLLING, *Blaauwverwer* in de Nieuwe Ebbingestraat.

⁎ Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe Henriette Constance Frantzen, geliefde Echtgenoote van

Groningen den 10 September 1836. *Mr.* R. T. GUYOT.

⁎ Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER L. F. Deddes, geliefde Echtgenoote van

Veendam den 11 September 1836. K. F. WILKENS.

⁎ Getrouwd:

A. A. DITT
en
F. de VRIES.

Meppel den 4 September 1836.
Eenige kennisgeving.

⁎ Getrouwd:

Jonkheer *Mr.* O. R. ALBERDA van EKENSTEIN
en
Jonkvrouwe C. C. GOCKINGA.

Den Huize Veenhuizen, onder *Noordbroek*, den 9 September 1836.

⁎ Mijne Echtgenoote GEERTRUIDA SMIT is niet meer. Het behaagde den Almagtigen, heden morgen te half zes haar uit mijne liefdearmen tot zich te nemen, in den ouderdom van ruim 31 jaren, na eenen gelukkigen echt van 10 maanden, mij één pand onzer liefde, slechts 3 weken oud, nalatende.

Sprakeloos tusschen wieg en sponde, beween ik met mijne en hare Ouders, wier eenige Dochter zij was, haar vroeg verscheiden, welker aanzijn ons zoo dierbaar was.

Deze voor algemeene en eenige kennisgeving.

Ee (Provincie *Vriesland*) den 8 September 1836. G. BERG, *Schoolonderwijzer.*

⁎ Heden namiddag overleed, na eene ziekte van acht dagen, onze achtingwaardige Moeder en Behuwd-Moeder HELENA JOHANNA LEEN, Wedw. K. Groeneveldt, in den ouderdom van 77½ jaar.

Obergum den 9 September 1836.

M. TALENS.
J. GROENEVELDT.

⁎ Treffend zijn de verliezen, die ik in korte jaren te betreuren heb. Heden werd ik op nieuw in diepen rouw gedompeld, door het overlijden van mijne Lieveling BERENDINA. Eene zware galziekte en erge zinkingkoorts maakten een einde aan haar voor mij zoo gezellig leven. Slechts bijna negen jaren mogt ik mij in haar bezit verheugen.

Bitter bedroefd, geef ik hiervan kennis aan Familie, Vrienden en Bekenden.

Nijtap den 10 September 1836. E. BRUINS, Wedw. P. Santee, Jz.

⁎ Op den 10 September 1836 stierf te *Zuidlaren*, tot onze bittere droefheid, ons geliefde jongste Kind ANNA JUDITH, bijna acht maanden oud.

Groningen den 12 September 1836.

G. W. H. van IMHOFF.
A. van IMHOFF, geb. MUNNIKS.

⁎ Heden overleed onze waarde Zuster PIETERTJE RAAMMAKER, Wedw. van Jacob Peppink, in den ouderdom van ruim 62 jaren.

Groningen den 12 September 1836. G. RAAMMAKER. Uit aller naam.

Eenige kennisgeving.

⁎ Wordt geadverteerd, dat op de rekeste, aan Z. M. gepresenteerd door PHILIPPUS HENDERICUS CRONE, Negotiant, wonende te *Groningen*, behoorlijk gepatenteerd, en waarbij dezelve heeft verzocht SURCHEANCE van BETALING, PROCEDURES en EXECUTIËN, voor den tijd van twaalf maanden en, hangende de deliberatiën over dit verzoek, provisionele Surcheance, door de eerste civiele Kamer van het Hoog Geregtshof, te *'s Gravenhage*, in welker handen dit Rekest door Z. Exc. den Minister van Justitie (aan wien hetzelve door Z. M. was gerenvoijeerd) is gesteld geworden, de gevraagde provisionele Surcheance is verleend; en wijders de Suppliant, benevens deszelfs Crediteuren zijn geordonneerd te compareren op Woensdag, den twaalfden October 1836, voor de Heeren Mrs. van NES van MEERKERK en HUYGENS, Raden in den Hove, als Kommssarissen, die hen hooren zullen en den Hove rapport doen; zullende, hetzij dezelve Crediteuren compareren, dan niet, door het Hof ten deze worden geadviseerd, zoo als bevonden zal worden te behooren.

Inmiddels zal van het gepresenteerde Rekest en de daarbij overgelegde Bijlagen visie kunnen genomen worden te *'s Gravenhage*, ten Kantore van Mr. SIBOUT SCHMOLCK, Procureur bij het Hoog Geregtshof, en te *Groningen*, ten Kantore van Mr. HINDRIK JAN TRIP, Advokaat.

kocht: eene IJZEREN BALANS met BLADEN, een KOFFIJBRANDER met BAK, KOPEREN SCHALEN en BALANSEN, KOPEREN en IJZEREN GEWIGTEN, WINKELDOOZEN, THEEBUSSEN, 2 STELLINGEN met VATEN met Koperen Kranen, en verder WINKEL- en PAKHUISGEREEDSCHAPPEN, zoo goed als nieuw.

FINALE VERKOOPING
van KRUIDENIERSWAREN en INBOEDEL.

Op MORGEN, WOENSDAG, den 14 dezer, des voormiddags te 10 uren en vervolgens, zal, door de Firma **BOS & COMP.**, ten behoeve van CREDITEUREN, voor een Pakhuis in de Zwanenstraat, voetstoots, bij Uitmijning, aan de meestbiedenden worden verkocht: eene aanzienlijke partij KRUIDENIERSWAREN, breeder in het vorige Nommer dezer Courant gedetailleerd; alles volgens NOTITIE. Heden namiddag van 2 tot 5 uren te bezien. — Voorts op DONDERDAG daaraanvolgende, des voormiddags te 10 uren en vervolgens, ter instantie als boven, voor het NIEUWE BOELHUIS, in de Zwanenstraat, van een' netten en welgeconserveerden INBOEDEL en MOBILIA, breeder in het vorige Nommer dezer Courant gespecificeerd, en te bezien op morgen, Woensdag, des voor- en namiddags van 10 tot 12 en van 2 tot 5 uren.

Op VRIJDAG, den 16 September 1836,

des middags te twaalf uren, zullen er, ten overstaan van eenen bevoegden BEAMBTE, in het KOOR van de MARTINI KERK, te *Groningen*, aan de meestbiedenden worden verkocht: onderscheidene BLAAUWE en WITTE GRAFZERKEN en GEDEELTEN daarvan; voorts OUDE DEUREN, BANKEN, waaronder eene, waaraan Snijwerk, STOELEN, HOUTWERK, ENZ.

PUBLIEKE VERKOOP

van beste DRENTSCHE en TERSCHELLINGER HENGST- en MERRIEVEULENS, in het Gemeentehuis te *Grijpskerk*, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, op Zaturdag, den 17 September 1836, des namiddags te twee uren.

Mr. **M. DE MUINCK.**

*** Door tusschenkomende beletselen de VERKOOP der VEENPLAATSEN in de Markte van *Exelder Boereveen* (Provincie *Drenthe*), geannonceerd op den 26 Augustus jongstl., niet zijnde geschied, zoo wordt die VERKOOP als NU bepaald op WOENSDAG, den 21 SEPTEMBER 1836, des voormiddags te 10 uren, ten Huize van den Logementhouder J. J. STIJNTJES, aan het Oosterdiep, te *Wildervank*.

J. J. DE BLÉCOURT,
Notaris.

Op WOENSDAG en DONDERDAG,

den 21 en 22 September 1836, zullen, voor het Huis van Jr. Mr. O. J. SICKINGHE, in de Heerestraat alhier, publiek worden verkocht: velerlei soorten van wel geconserveerde MAHONIEHOUTEN en ANDERE MEUBELEN, waaronder eene FORTE-PIANO, zijnde een der beste stukken van *M. & P. MEIJER*; voorts eene groote IJZEREN GELDKIST met EIKEN FOUDRAAL er over, SCHILDERIJEN in Olieverf, groote SPIEGELS, PORSELEIN, AARDE- en GLASWERK, waaronder twee PORSELEINEN TAFELSERVIEZEN, BEDDEN, KOPER-, TIN-, BLIK-, IJZER- en VAATWERK. Te bezien daags vóór den Verkoop, des morgens van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren.

Mr. **E. J. OFFERHAUS**, *Adv.* en *Not.*

*** Mrs. **H. H. BRONGERS** en **H. VAN BOLHUIS**, Notarissen in het Kanton *Winsum*, gedenken, op Woensdag, den 21 September 1836, des voormiddags te 10 uren, ten Huize van H. L. STOIT, te *Winsum*, publiek te verkoopen navolgende EIGENDOMMEN:

I. Den EIGENDOM van eene *Boeren Behuizing* met ongeveer 42 Bunders *Land*, gelegen op den *Hamdijk*, onder *Bellingewolde*, bij FEKKO HINDRIKS KOERTS onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van *f* 350 — 00.

II. Den EIGENDOM van 22 B., 97 R. en 90 Ellen *Behuisd Land*, te *Ten Post* gelegen, als voren in gebruik bij JACOB DERKS BOER, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 72 — 00.

III. Den EIGENDOM van 4 B., 84 R. en 50 E. *Land*, te *Godlinze* gelegen, als voren in gebruik bij CORNELIA JANS BOS, Vrouw van ALBERT HERES BOS, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 44 — 00.

IV. Den EIGENDOM van 3 B., 11 R. en 90 E. *Land*, te *Godlinze* gelegen, als voren in gebruik bij ALBERT HERES BOS en Vrouw CORNELIA JANS BOS, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 30 — 00.

V. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heemstede*, groot 67 R. en 20 E., te *Godlinze* gelegen, als voren in gebruik bij AREND BERENDS HAR en Vrouw ANJE KLAASSENS VENHUIZEN, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 20 — 00.

VI. Den EIGENDOM van 4 B. en 77 R. *Land*, te *Godlinze* gelegen, als voren in gebruik bij de Weduwe ROELF TONNIS ELEMA, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 31 — 50.

*** Op nader te bepalen tijd en plaats zal, binnen kort, publiek ter verkoop worden aangeboden:

Eene BOEREN BEHUIZING, no. 92, met 36 Bunders en 95 Roeden EIGEN LAND, waaronder pl. min. 20 Bunders KLEILAND, staande en gelegen te *Westerlee*, behoorende tot de Nalatenschap van wijlen FREERK LUPPES, thans in losse huur in gebruik bij FOKKO H. NIEUWOLD.

U. E. STHEEMAN.

*** Mr. **J. J. CREMERS**, Notaris te *Groningen*, zal, op Maandag, den 26 September 1836, des voormiddags te 11 uren, ten Huize van T. BOUWSEMA, Kastelein te *Aduard*, ten overstaan van het VREDEGEREGT van het Kanton *Zuidhorn*, in het openbaar in Koop aanbieden:

Eene BEHUIZING, geteekend no. 30, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 48 B. 81 R. 80 E. *Land*, gelegen te *Hooge-* en *Lagemeeden*, Gemeente *Aduard*, Kanton *Zuidhorn*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 400 — 00, behoorende aan de Erven CORNELIS REDMERS BOELENS en GRIETJE TEWES. De aanvaarding op den 12 Maart en 12 Mei 1837. De Voorwaarden zullen, drie dagen bevorens, ten Huize van Verkoop en ten Kantore ter lezing liggen.

Mr. **J. J. CREMERS**, *Adv.* en *Not.*

A. ROWLAND EN ZOON, 20 Hatton Garden,
te *Londen*,

hebben de eer het Publiek te berigten, dat zij aan hunne hierna gemelde Agenten gezonden hebben eene aanzienlijke kwantiteit der volgende oorspronkelijk vervaardigde Artikelen, als:

ROWLAND'S MACASSER-OLIE.

Deze Olie bezit de wonderbaarste eigenschap, om op kaal geworden plaatsen het Haar wederom te doen groeijen, bevestigd door getuigschriften van de voornaamste Personaadjen, in alle oorden der wereld, en belet, tot het laatste tijdperk des levens, het Haar uit te vallen of grijs te worden. Deze onvergelijkelijke Olie is even nuttig voor beide Seksen; want, terwijl zij de vrouwelijke schoonheid bevordert, verhoogt zij, door het sterker doen opgroeijen der Bakbaarden, Knevels, enz., het deftige van het mannelijk voorkomen.

Alle echte Flacons en Flesschen zijn geteekend A. ROWLAND EN ZOON, 20, Hatton Garden, en gecontrasigneerd: ALEX ROWLAND.

ROWLAND'S KALYDOR,

als onschadelijk gewaarborgd, en voortbrengende eene uitstekende blankheid van Hals, Handen en Armen, en aan de Gelaatskleur eenen jeugdigen bloei gevende, verdrijft alle Huid-uitslag, en verleent, door de pijnen in de Borsten te genezen, eene genoegelijke verligting aan Vrouwen, die zelve hare Kinderen zogen.

Voor Mannen is na het Baardscheren deze Olie een middel ter verdrijving van het pijnlijk gevoel der Huid, welke zij glad en zacht maakt. De prijzen zijn 4 shillings 6 pences, en 8 shillings 6 pences per Flacon.

ROWLAND'S ODONTO, of
PAREL TANDPOEDER,

door de Londensche Geneeskundige Faculteit aanbevolen als hèt zachtste Tandpoeder, vervaardigd uit de zuiverste en zeldzaamste uit het plantenrijk ontleende bestanddeelen, en als een nimmer falend middel tegen alle ongesteldheden of kwalen, aan welke de Tanden en het Tandvleesch onderhevig zijn. Prijs 2 shillings 9 pences per Doosje.

Bovenstaande Artikelen worden, voor rekening der Eigenaars, verkocht bij J. F. KOETS, te *Groningen*; C. VAN GORCUM, Provinciaal Drukker van Drenthe, te *Assen*; den Heer OBELT, te *Leeuwarden*, en Mejufvr. KESLER, te *Franeker*.

*** Bij **E. DE BOER & ZONEN**, *Gekwalificeerde Kollekteurs*, aan de Vischmarkt, te *Groningen*, zijn in de EERSTE KLASSE der 169ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ gevallen de volgende PRIJZEN en PREMIEN:

Op No. 5859 de Prijs van *f* 20 met de Eerste Premie van . . . *f* 1000.
» » 21673 » » » *f* 20 » » Premie der *f* 20,000, zijnde *f* 400.
» » 21636 » » » . . . . *f* 1500.
» » 21894 » » » . . . . *f* 1000.
» » 5751 » » » *f* 20 met de laatste Premie van . . . *f* 2000.

Voor de TWEEDE KLASSE, die op Maandag, den 19 September 1836, begint te trekken, zijn bij dezelven LOTEN IN KOOP en IN HUUR, volgens *Prijs-Courant*, te bekomen.

Ten Kantore van S. J. OPPENHEIM,
GEAUTHORISEERD SPLITTER,

alhier, alwaar getrokken is, in de Eerste Klasse, de allereerste PREMIE, op No. 5859, zijn voor de 2de Klasse der 169ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ, welke begint te trekken op Maandag, den 19 September aanstaande, LOTEN IN HUUR en IN KOOP, volgens *Prijs-Courant*, te bekomen.

NB. Bij denzelven wordt CONTRABOEK gehouden.

Bij M. M. LÖWENSTEIN, in de Pelsterstraat,

zijn, in de afgeloopene 1ste KLASSE der 169ste *KON. NED. LOTERIJ*, getrokken op No. 5859 de EERSTE PREMIE, zijnde *f* 1000, en meer andere PRIJZEN; zijnde bij denzelven voor de 2de KLASSE te bekomen: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN, zoowel IN KOOP als IN HUUR.

*** Een **GOUDDRAADWERKERSGEZEL**, zijn Werk wel verstaande, en een **ZILVERSMIDSGEZEL**, van goede Getuigschriften voorzien, van stonden aan Werk begeerende, adresseren zich bij G. HERWIG, Goud- en Zilversmid te *Veendam*.

*** Bij **F. S. COHEN**, in den Pluimersgang, bij de Steentilpoort, wordt heden avond eene jonge, puik-vette KOE geslagt. Verzoekt gunst en rekommandatie.

169ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.
Trekking der Eerste Klasse.

Vijfde Lijst. No. 12766 een prijs van *f* 2500. No. 11416, 12222 en 21[illegible] ieder een prijs van *f* 1000. — *Zesde Lijst.* No. 5751 eene premie van *f* 2000.

BURGEMEESTER en **WETHOUDEREN** der Stad *Groningen* hebben de prijzen van het BROOD heden gezet als volgt:

Het grof Roggebrood	van 4 Pond	*f* 0 — 32,	per Pond	*f* 0 — 08.
De Grofweiten Bol	» 5 Oncen	- 0 — 10½,	» »	- 0 — 21.
De Fransche Bol	» 3 Oncen	- 0 — 11½,	» »	- 0 — 38.
De Regelwegge	» 3 Oncen	- 0 — 10,	» »	- 0 — 34.
De Hollandsche of Tarwebol	» 3 Oncen	- 0 — 09½,	» »	- 0 — 32.

GRONINGEN den 12 September 1836.

Burgemeester en Wethouderen: **J. F. VAN IDDEKINGE.**
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

PRIJZEN DER GRANEN, ENZ., OP DE BEURS TE *GRONINGEN*,
PER NEDERLANDSCHE MUDDE EN GRAANGEWIGT.

Vrijdag, den 9 September. TARWE met weinig handel als voren. — ROGGE goed prijshoudende: 66, 68, 70 ℔ nieuwe *f* 4,10,40,60; 70 ℔ Oude *f* 4,75. — BOEKWEIT wederom 10 a 15 centen lager verkocht: 64, 66 ℔ n. Zand *f* 4,15,45; 65 ℔ o. Ve[illegible] *f* 3,60. — GERST ruim vorige prijzen besteed: 56, 58, 60 ℔ n. Winter *f* 3,35,60,90; 56, 58 ℔ dito Zomer *f* 3,35,60. — HAVER in een doen: 44, 46, 48 ℔ nieuwe Dikke *f* 2,10,20,30; 38, 40, 42 ℔ blanke Voer *f* 1,85,95, *f* 2,05; 38, 40, 42 ℔ Zwarte Voer *f* 1,95, *f* 2,05, *f* 2,15. — BOONEN niet aan. — Grove GORT *f* 6,50, *f* 7; Parl dito de 100 Ned. ℔ *f* 9 a *f* 11. — KOOLZAAD prijshoudende: Old. *f* 13,25,50,75, *f* 14 en Oml. tot *f* 14,25 gedaan; Zomerzaad van *f* 10 tot *f* 12,50 naar kwaliteit. — LIJNZAAD *f* 10 a *f* 11. — Geel MOSTERDZAAD *f* 8 a *f* 10. — RAAPOLIE *f* 47; Lijn dito *f* 42. — BOTER ¼ Ton *f* 26 a *f* 29.

PRIJZEN DER GRANEN, ENZ. TE *AMSTERDAM*.

Vrijdag, den 9 September. De aangekondigde partijen TARWE in publieke veiling zijn als volgt verkocht: 128, 132 ℔ Poolsche van *f* 234 tot *f* 265; de roode soort van 125 tot 132 ℔ a *f* 175, *f* 228; de oude Zeeuwsche van 128 ℔ tot *f* 196; de jarige dito van 124 tot 128 ℔ tot *f* 170, *f* 182. — Uit de hand is Tarwe goed prijshoudende: 130, 132 ℔ p. witb. Pools. *f* 255, *f* 265; 126 ℔ b. dito *f* 20[illegible] 130 ℔ Anclamm. *f* 206, bij partij; 130 ℔ Pomm. *f* 210. — ROGGE als voren: 12[illegible] 126 ℔ n. Overijss. *f* 150, *f* 154. — GERST in een doen: 103, 105 ℔ Old. Winter *f* 118, *f* 126; Zeeuwsche Winter *f* 130. — HAVER als voren: 80 ℔ ger. Voer *f* 70; 90 ℔ dikke *f* 82. — BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD in een doen: Vriesch 70 £; op 9 vat in Oct. 77½ £; in April [illegible] £. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE iets aangenamer: per 6/w. *f* 48[illegible] vliegend *f* 47¼ a *f* 47½; Oct. *f* 47½; Nov. en Dec. *f* 47½ a 47¾; Mei *f* 44½ a *f* 45. LIJNOLIE per 6/w. *f* 41½; vlieg. *f* 40½ a *f* 40¾. — HENNEPOLIE per 6/w. *f* 46.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN, *op de Beurs te AMSTERDAM*, den 7 Sept.

	l.k.	h.k.	te 4½ u.		l.k.	h.k.	te 4½ u.
Ned., Werk. Sch. 2½ pc.	54¾ a 55		54⅞	Dito te Parijs . . . 3½ pc.		-	
dito dito . . . 5 —	102¾	-102⅞	102⅞	*K.*, Obl. *Hope* 1798, 1816, 5 —	104⅞	-	
Uitgestelde dito		-		dito 1828 en 1829 . . 5 —	105⅛	-105¼	
Kansbilj. van dito . . . *f*	23¼	- 23½	23 5/16	Cert. bij dito 1831/33 . 5 —	95¾	-	
Amortis.-Syndic. 4½ pc.	97⅝	-		Obl. te Londen . . . 5 —		-	
dito dito 3½ —	80	-		Cert. te Hamburg . . 5 —		-	
Handelmaatsch 4½ —	190¼	193	190½	Inschrijv. in Assign. . 6 —		-	
Nieuwe dito . . . 4½ —		-		Certific. van dito . . 6 —	68⅜	-	
O. I. Leening . . 4 —		-		*Polen*, Aand m. Lot. fl. 300 *f*		-	
Fr., Ins. op 't Grtb. 5 —		-		Idem Idem 500 -		-	
Engeland dito		-		*Pruissen*, dito dito R. 50 .	109	- 109¼	
Sp., L.b. Ard. v. 85 p. st. 5 —	28⅞	- 29⅛	29	*Oostenr.*, dito dito *f* 250 -		-	
Dito bij dito, oub. stukk. —	29¼	-		Metallick . . . . . . 5 —	100¼	-	
Passive	9¾	-		Dito . . . . 3 —		-	
Deferred		-		Dito te Londen gen. 2½ —		-	
Fransche Uitgestelde . .	11	-		Ween. Bank bij *Goll* & *C.* 5		-	
Engelsche Uitgestelde . .		-		N. Weener Aandeelen . *f*		-	
Port., Obl. te Lond. 5 —		-		*Den.*, L te Londen . 3 —		-	
Nap., Cert. b. *L.* & *B.* 5 —	91¼	-		*Braz.*, Dito bij *Roths.* 5 —	86½	-	
Dito bij *Falc.* & *C.* 5 —	93⅝	-		*Darmst.*, Aand. bij Lot. *f*		-	
Leen te L.b. *Roths.* 5 —		-		Russ.-Fr. Aand. 500 fr. -		-	
Aand. Tavogliere 3½ —		-		Dito 100 fr. . . . . . . -		-	

(*Na de Beurs.*) De beurs in Spaansche fondsen was heden zeer geanimeerd. *Ardoins* openden, ten gevolge van het verhoogde merk van Antwerpen, zeer willig op 29¼, en schenen zich bijna op die hoogte te zullen souteneren, te meer, daar ook dit fonds, naar men wil, eergisteren te Londen eene prijsverbetering van 1¾ pCt. heeft ondervonden. Doch er kwamen al dadelijk (ten gevolge van het ⅝ pCt. verlaagde merk van Parijs van gisteren) zoo veelvuldige verkoopers te voorschijn, dat de prijs allengskens tot 28⅞ achteruitging en zich slechts weinig weder daarboven konde verheffen. De prijsverbetering te Londen is, zegt men, daardoor ontstaan, dat de heer *Wilson* aldaar van het Madridsche gouvernement de noodige gelden tot betaling der Spaansche indemniteit had ontvangen, omdat men daaruit wilde opmaken, dat even zoo de spoedig te vervallen Coupon ten behoorlijken tijde zal worden betaald. Wat van den anderen kant de daling te Parijs heeft gemotiveerd is ons onbekend; men beweert evenwel, dat zulks een gevolg is van de voortgezette verkoopen voor Belgische rekening.

De onzekerheid, welke door deze verschillende koersen en berigten in de Spaansche fondsenmarkt heerschte, werkte ook nadeelig op onze binnenlandsche effekten, te meer, daar, vooral van Integralen, verscheidene posten, naar het schijnt voor Duitsche rekening, ter markt gebragt werden, welke bij het voortdurende gebrek aan kooplust in dit fonds daarin eene prijsvermindering van ¼ pCt. te weeg gebragt en ook op de overige eenen meer of min ongunstigen invloed uitgeoefend hebben. Oude Aandeelen Handelmaatschappij waren insgelijks zeer flaauw en zijn van den openingskoers 193, bij zeer trage affaires, allengs tot 190⅛ terug gevallen.

Koers van het Geld: Beleening 3½ a 3¾ pCt.; Prol. 3¾ a 4 pCt.; Wissel-Disconto 3 pCt.

Columb. 1ste leening van 100 p. st. 16¾, 17; Dito 2de leening van 100 p. st. 21¼, [illegible] ¾; van 250 p. st. 19⅞, ¾; Onbep. en Kl. Coup. *f* 4¼, 5/16, ⅛, ¼; Peru 6 pCt. van 100 p. st. 15⅞, ¾; Don *Carlos* 6 pCt.

Laatste prijzen, te 5 uren: Integralen 2½ pCt. 54⅞; Holl. 5 pCt. 102⅞; Kansb. *f* 23¾. *Ardoins* van 85 p. st. 29; Fransche Uitgest. 11; Passive 9¾.

Van den 11den. EFFEKTEN-SOCIETEIT. (*Te half vijf.*) Integralen 55, 55 1/16, [illegible] Kansbiljetten *f* 23 7/16, ½. Handelmaatschappij 190½. *Ardoins* 29¾, ⅞, 15/16, ⅞, 13/16, 29 15/16. Onbep. 29 11/16. Columb. van 100 p. st. 22, 22 1/16, ⅛. Dito Coup. *f* 4⅜.

Even als gisteren te Antwerpen, heeft ook hier de rijzing te Londen de overhand behouden boven de daling te Parijs. *Ardoins* waren bij tamelijk levendigen handel zeer gevraagd.

Ook onze binnenlandsche fondsen hebben zich hersteld van de soort van schrik, welke gisteren door eenige verkoopen daarin was te weeg gebragt. In Integralen zijn verscheidene posten omgezet.

Columbianen en derzelver coupons hebben eene verdere prijsverbetering ondervonden.

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met *autorisatie*.)